

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inserati pett vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisli se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

NJ. VEL. KRALJ IN KRALJICA NA POTI V FRANCIO

V Franciji se z navdušenjem pripravljajo na sprejem jugoslovenskega kraljevskega para — Izjave francoskih državljanov

Pariz, 6. oktobra. Obisku jugoslovenskega kraljevskega para v Franciji, ki je napovedan za prihodnje dni, posveča vsa francoska javnost veliko pozornost. Lsti poudarjajo tradicionalno prijateljstvo med Francozi in Jugoslovenci, pri čemer navajajo zlasti državniške in vojaške vrline Nj. Vel. kralja Aleksandra. Obenem objavljajo tudi izjave mnogostevnih francoskih državljanov o pomenu obiska Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije v Franciji.

Tako je izjavil bivši predsednik vlade in sedanjí predsednik senatnega finančnega odbora Joseph Caillaux naslednje:

Prepričan sem, da bo kralj Aleksander, ki bo skoro gost Francije, sprejet v naši državi s spoštovanjem in prisrčnostjo, do katere mu daje pravico junaštvo, ki ga je pokazal sam, kakor tudi srbski narod, ki mu je načeloval med svetovno vojno. Moji rojaki Francozi imajo kakor jaz sam popolno zaupanje v vladarja plemenitega naroda, s katerim nas vežejo tako sijajni spomini. Verujemo, da bo Nj. Vel. kralj Aleksander storil z vlado francoske republike vse za uvrstitve miru in razčiščenje obklova, ki zakrivajo nebo srednje Evrope, z ustvarjanjem političnih sporazumov, zlasti gospodarskih, ki so pogoj življenja vsega starega kontinenta Evrope.

Predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve Henry Benenger je izjavil:

Potovanje Nj. Vel. kralja Aleksandra v Pariz ima v sedanjih razmerah izreden pomen. Potrdilo in ojačilo bo zveze prijateljstva, ki so bile osnovane med francoskim in jugoslovenskim narodom, ugled, ki ga uživa, pa bo omogočil našemu vladarju, da bo učvrstil sporazum z vlado francoske republike glede važnih problemov, ki zbujajo pozornost diplomacije v Evropi, sedaj zelo nevarno vznemirjene. Njegovi razgovori, ki jim bo v kratkem sledil senatnik Barthouja in Mussolinija v Rimu, bodo brez dvoma olajšali konsolidiranje

odnošajev med Francijo in Italijo v svrhu ohranitve miru in olajšali tako popoln sporazum, kakor je obstojal v vojni, ko jim je omogočil skupno obrambo proti koaliciji in napadu centralnih držav.

Položaj Jugoslavije okrepljen

Bariz, 6. oktobra. AA. »Petit Parisien« naglašuje veliki pomen uradnega obiska jugoslovenskih suverenov v Parizu in pravi med drugim: Pozitivni uspehi sofijskega obiska jugoslovenskih suverenov in znatno zboljšanje razmerja med Jugoslavijo in Bolgarijo so zelo okreplili mednarodni položaj Jugoslavije. Pričakovati je, da bodo pariški razgovori pomenili nov napredek pri delu za zagotovitev miru.

Emancipacija Balkana

London, 6. oktobra. AA. »Manchester Guardian« prinaša uvodnik o položaju na Balkanu in naglašuje, da je svetovna vojna pomenila za balkanske narode definitivno osvoboditev in emancipacijo. Balkan se sedaj zaveda svojih skupnih interesov in si le, s katero razpolaga, če nastopi složno pri obrambi vzajemnih interesov. Balkanska ideja, zasnovana na tem načelu, je definitivno zmaga. Nedavni obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije v Sofiji je bil viden in odločen izraz konstruktivnega dela za združitev balkanskih narodov. List hvali iniciativu, ki jo je v tem duhu podvzel vladar Jugoslavije in pravi končno da se po zaslugi zmage ideje balkanske solidarnosti v tej razširjeni zasnovi izgublja prejšnji spori.

Važni razgovori

Praga, 6. oktobra. d. »Prager Presse« objavlja uvodnik pod naslovom »Med dvema obiskoma«, v katerem se bavi z zadnjim obiskom Nj. Vel. kralja Aleksandra v Sofiji ter z njegovim odhodom v Pariz. V

svojih izjavah prihaja do naslednjega zaključka:

Nobenega dvoma ni, da ne more napredovati jugoslovensko-bolgarsko zblizanje ostati omejeno samo na ti dve državi. Če je logično, da hoče Bolgarija rešiti svoja neresena vprašanja najprej z jugoslovenskim sosedom, je gotovo, da bo uspeh sporazuma z Jugoslavijo pripravil tla za pogajanja med Bolgarijo in ostalimi sosedmi. Zato se mora smatrati, da pomenijo obisk kralja Aleksandra in razgovori, ki so se ob tej priliki vršili, prvo stopnjo sodelovanja Bolgarije z vsemi balkanskimi državami. Po teh dogodkih se je jugoslovenski kralj Aleksander ukrcal na vojno ladijo, s katero bo prispel 9. oktobra v Marseille na uradni obisk v Francijo. Tudi na tem potovanju ga bo spremljal zunanji minister g. Jevtić. Nobena tajnost ni, da bo dal pariški obisk priložnost za politične razgovore z odgovornimi državniki francoske republike. Ta obisk prihaja tik pred odhodom francoskega zunanjega ministra v Rim, kar tembolj povečuje njegov pomen s stališča celotne evropske mednarodne politike, kajti jugoslovensko-italijansko razmerje je ključ k ureditvi odnošajev med Francijo in Italijo, kakor tudi avstrijskega vprašanja. Če se presoja po men teh vprašanj za celotno evropsko politiko, je razumljivo, da presega posledice obiska v Sofiji ne samo v okvir jugoslovensko-bolgarskih odnošajev, temveč tudi v okvir balkanske politike. Glede na novo razmerje med Jugoslavijo in Bolgarijo prihaja jugoslovenski kralj v Pariz v izredno ojačeno pozicijo svoje države. Nova opredelitev sil na Balkanskem polotoku bo igrala še važno vlogo v bodočih diplomatskih pogajanjih Evrope.

Revolucijski pokret v Španiji

Splošna stavka se izvaja po vsej Španiji in postaja položaj čim dalje bolj resen

Madrid, 6. oktobra. V Španiji zopet vre. Položaj se je v zadnjih 12 urah znatno poslabšal. Vse delavske organizacije levice so objavile skupen proglas, v katerem napovedujejo najostrejši boj proti Lerrouxovi vladi. Ta borba je sveda v prvi vrsti napredna proti katoliški agrarni stranki Gila Roblesa, ki ima v novi vladi tri svoje zastopnike. Zatrjujejo, da se bodo vsi poslanci levice abstinerirali od dela v parlamentu, da bi tako izsilili njegov razpust in razpise novih volitev. V političnih krogih se resno boje izbruh državljanske vojne. Lerrouxova vlada se bavi z načrtom, da bi proglasila nad vso Španijo obsešno stanje, ki je bilo za sedaj proglašeno samo v Barceloni in Asturiji, kjer je prišlo do hušnih izredov. Večji izgredi so bili tudi v Oviedu, kamor je vlada odpelala vojaštvo ojačenja. Vznemirajoče vesti prihajajo tudi iz Katalonije. V Barcelono so bili poslani mornarji, da bi podprli vladne čete. Sklican je bil tudi katalonski parlament, da bi zavzel stališče glede na proglasitev obsešnega stanja. Trgovina počiva popolnoma, ker izvajajo splošno stavko v polnem obsegu.

V Kataloniji je stavka popolna. Katalonska vlada zaseda permanentno. Predsednik Commaens je pozval prebivalstvo po radiu, naj ostane mirno. Po Barceloni krožijo glasovi, da je katalonska vlada že sestavila manifest, v katerem misli proglasiti samostojnost katalonsko državo v španski republiki.

Tudi v Madridu je prišlo do spopadov med stavkujočimi in policijo, pri čemer je bilo več ljudi ranjenih. Nekega moškega, ki je hotel položiti pred poslopje ministrstva za kmetijstvo bombo, je ustrelil policist na straži.

Spopadi v provinci

Madrid, 6. oktobra. Iz province so prišle poročila o zelo vznemirljivi vesti. V kraju Medina de Rio Seco pri Valladolidu so ekstremisti napadli orožniško postajo ter umorili sedem orožnikov. Nato so se utrdili ter čakali na prihod čet. Prišlo je do bitke, po kateri so se morale čete končno umakniti. Čete pričakujejo sedaj ojačenja. V Bilbao so uporniki umorili baskiškega poslanca. Revolucionarji so napadli tudi tvornico orožja ter jo oplenili. V jutranjih urah so prihajale iz Barcelone nekoliko bolj pomirljive vesti. Doslej še ni prišlo do državnega prevrata. Važno pa je dejstvo, da so sredi razdeljevali katoliškim mladinskim organizacijam orožja.

Propaganda

za federativno republiko

Madrid, 6. oktobra. Razne republikanske meščanske stranke, ki so se izjavile proti vladi Lerrouxa, delajo sedaj veliko propagando za proglasitev tretje federativne republike. V petek zvečer so bile razširjene govorice, da namerava voditelj levičarskih republikancev bivši ministri predsednik Azana, ki se nahaja v Barceloni, izvesti prevrat. Govorice, da se hoče proglasiti za predsednika federativne republike.

Skupno je bilo včeraj po vsej Španiji aretiranih okoli 3000 oseb. Ubitih je bilo doslej približno 100 ljudi. Ministrski predsednik Lerroux je pokazal izredno hladnokrvnost. Izjavil je, da položaj ni še nič nevaren. Vlada je dovolj močna, da bo obvladala revolucionarno gibanje. Vlada se ne bo dala ustrašiti niti Barcelone.

Rekordna sezona v Rogaški Slatini

Letos je bilo 6008 gostov, lani v istem času pa 5278

Ljubljana, 6. oktobra. V ponedeljek 1. oktobra je naše najznamenitejšo zdravilišče Rogaška Slatina zaključilo svojo letno sezono, ki izkazuje v bilanci pravi zadovoljivi številke. Velikopolezna reklama, ki jo je letos organiziralo zdravilišče ravateljstvo, kakor tudi trud vodstva, da bi gostom bilo bivanje čim prijetejše in zabavnejše, sta rodila tako lep uspeh, e kakšnim se Rogaška Slatina doslej še ne more pohvaliti. Uspeh sezone ni izražen le v številkah in dohodkih, ki bodo hotelnikom podjetjem gotovo precej pomagali iz sicer izredno težkih časov, temveč v enakih meri tudi v izjavah gostov, da so se v Rogaški Slatini počutili res dobro, ter se telesno in duševno utrdili.

Približno 18 nočnih na vsakega gosta. Kakor aicer skoraj nobeno naše zdravilišče ali letovišče, vodi Rogaška Slatina tudi posebno stanovsko statistiko svojih gostov, ki ni za analizo bilance nič manj pomembna, kakor gola števila statistika. Da predstavljajo zabeležki najmočnejši kader obiskovalcev Rogaške Slatine, ni nič čudnega, saj so ti materialno večinoma dobro preskrbljeni. Tri četrtine manj je bilo trgovcev, a nato slede uradniki, obrtniki, višji državni funkcionarji, advokati in notari, učitelji, inženjerji, zdravniki, častniki, industrijci, posestniki, trgovski potniki, novinarji, dihovniki, sodniki, lekarnarji, polaniki, konzuli, ministri in škofi. S smotreno reklamo in nadzelenjem

Proti versailleski pogodbi

Nemški vojni minister general Blomberg zahteva takojšnjo odpoved versailleske mirovne pogodbe

Pariz, 6. oktobra. AA. Najbolj senzacionalna vest današnjih listov je poročilo glasila nacionalne fronte »Echa de Paris«, ki ga potrjuje tudi levičarski list »Ouvre«. Oba namreč poročata iz resnega vira, da je vrhovno poveljstvo nemške vojske zahtevalo od Hitlerjeve vlade, naj uradno odpove vojaške določbe versailleske mirovne pogodbe glede povečanja efektivov in izdelovanja voj-

nega gradiva, tankov itd., ki ga ni več mogoče prikriti.

»Echa de Paris« navaja dalje, da je general Blomberg določil 1. oktober kot skrajni rok, do katerega mora nemška vlada izpolniti njegovo zahtevo. Nemški zunanji minister Neurath se je tej zahtevi uprl in kakor zatrjuje oba lista, je vlada zadevo odgodila.

Francosko-italijanski razgovori

Barthoujev obisk je bil začasno odpovedan, ker pogajanja še niso dovedla do popolnega sporazuma

Pariz, 6. oktobra. č. Kakor znano, je bil poset francoskega zunanjega ministra Barthouja v Rimu odgojen na mesec november. Diplomatski krogi smatrajo, da so bili podani za to odgoditev važni razlogi. Preliminarni razgovori o kolonialnih vprašanjih, zlasti o statusu Italijanov v Tunisu in o korekturi meje v Libiji, še vedno niso perfektni. Tudi razgovori o gospodarskih in finančnih vprašanjih se še nadaljujejo in je treba računati, da ne bodo zaključeni tako kmalu, ker gre za dalekosežne probleme. Italija si prizadeva, da bi se ustanovila francosko-italijanska finančna skupina, ki naj bi praktično sodelovala pri izvajanju francosko-italijanskega sporazuma.

O ureditvi italijansko-jugoslovenskih odnošajev pa trdi »Matine«, da ni mogoča v nekaj dneh. Sporazum med Beogradom in Rimom je potreben in prav zaradi tega se odgovorni politiki pri njegovi realizaciji ne smejo prenatgati. Potrebno je končno, da se reši tudi vprašanje o mednarodnih jamstvih je glede na vse to, da so se razgovori podaljšali za tri tedne.

»Petit Parisien« poroča o nadaljnjih razgovorih francoskega poslanika v Rimu de Chambruna s Suvichem in Mussolinijem. List poudarja, da ne gre le za ustvaritev prijateljske atmosfere med obema državama, nego se skuša doseči trajna antantna glede na glavna mednarodna diplomatska vprašanja, ki bi omogočila praktično sodelovanje Italije in Francije na vseh mogatih področjih.

Pariz, 6. oktobra. č. Vesti londonskega tiska o vzrokih odgoditve Barthoujevega poseta v Rimu se ne potrjujejo. Vse kaže, da je bil poset odgojen, ker se stalša glede posameznih spornih vprašanj še niso toliko izenačila, da bi bilo mogoče Mussoliniju in Barthouju določiti osnove francosko-italijanskega sporazuma.

Angleški listi so poročali, da je francoska kolonialna uprava podala izjavo, po kateri se bo z vso energijo protivila realizaciji koncesij, ki jih namerava zunanji minister Barthou dati Italiji glede položaja Italijanov v Tunisu, kakor tudi glede korektur meje v Libiji v svrhu zblizanja med obema državama.

Kakor se doznava, je bilo potovanje zunanjega ministra Barthouja sedaj končno veljavno določeno za 3 november.

Inspekcijsko potovanje prosvetnega ministra

Beograd, 6. oktobra. AA. Prosvetni minister dr. Ilija Šumenković je sredi odpotoval na inspekcijsko potovanje po vardarski banovini. Jutri bo v inenu kraljevske vlade prisostvoval svetani proslavi 20 obletnice dijaških čet v Skoplju. Po vardarski banovini ga bo spremljala načelnik za osnovni pouk Dušan Jakšić in ministrov osebni tajnik Aleksander Lukić. Minister bo pregledal osnovne in srednje šole v tej banovini.

Potovanje italijanskega kralja v Somalijo

Rim, 6. oktobra. č. Italijanski kralj bo v kratkem posetil italijansko kolonijo Somalijo. Odpotoval bo iz Neaplja 21. t. m. na svoji jahti »Savoya«. Kralja bo spremljal minster za kolonije general De Bono. V Somaliji bo ostal dva tedna. Namen kraljevega potovanja je omogočiti ožje gospodarske stike med Italijo in njenimi kolonijami ob Rdečem morju in Indijskem oceanom.

Povratak Titulesca v Rumunijo

Bukarešta, 6. oktobra. p. »Lupta« poroča, da se bo Nikola Titulescu vrnil v Bukarešto v nedeljo dopoldne, ko bo odpotoval v Sinajo kralju v avdienco. Takoj nato bo sprejet v avdienci tudi ministrski predsednik Tarescu.

Chautempsov naslednik

Pariz, 6. oktobra. AA. Ker je Chautemps izvoljen za senatorja, je nastalo vprašanje, kdo naj postane predsednik poslanskega kluba radikalno-socialistične struje v poslanski zbornici. Kandidatov je dosti. V prvi vrsti imenujejo podpredsednika zbornice Delbosa, ki pa je to ponudbo odklonil. Govore tudi o Herriotu, o Dadijerju in o bivšem finančnem ministru Bonnetu. »Matine« pa poroča, da bo za predsednika radikalno-socialistične skupine v poslanski zbornici po vsej priliki izvoljen reimski župan in bivši notranji minister Marchandea, ki pripada zmernemu krilu stranke.

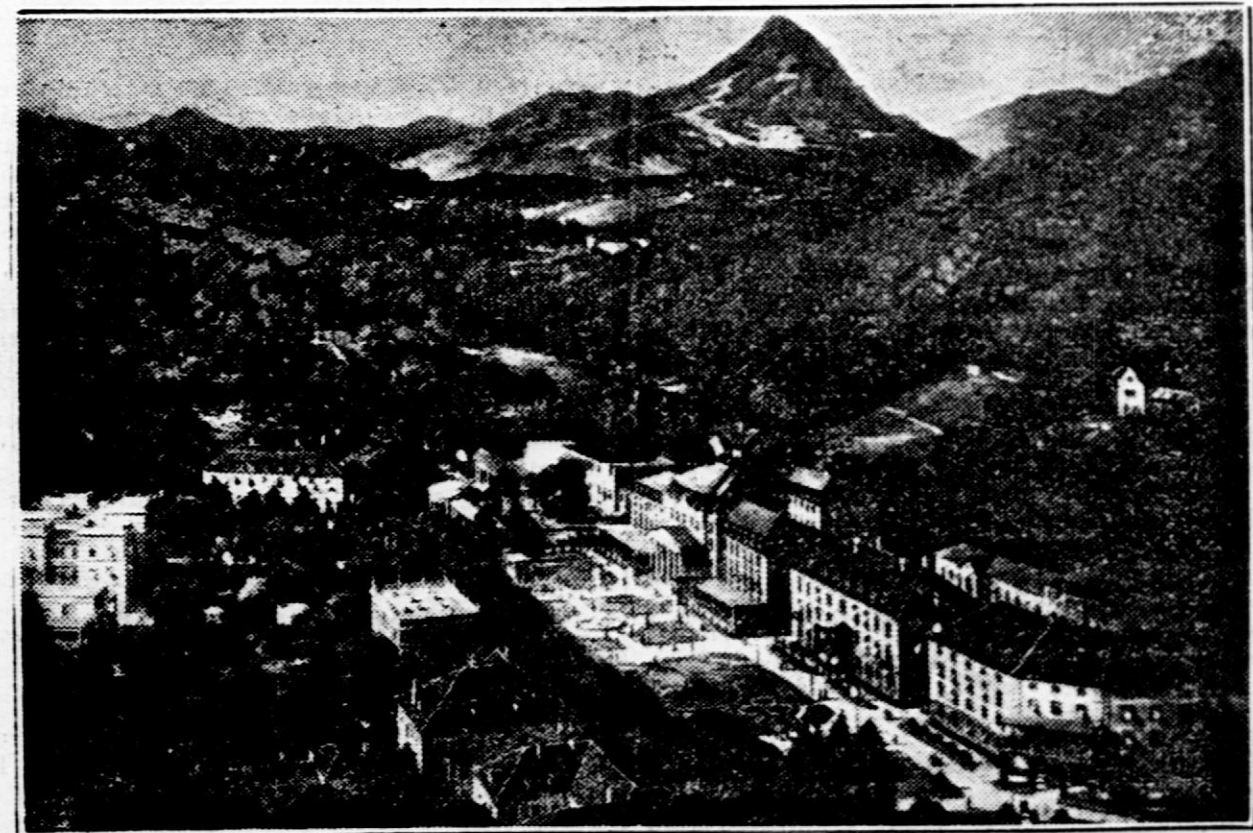
Novi neredi na Kubi

Havana, 6. oktobra. AA. Levičarske skupine, ki jih vodi narodna revolucionarna stranka, so začele akcije, ki naj prišli Mendieta in Batista, da odstopita. Za nedeljo opolnoči je napovedana splošna stavka. Verjetno je, da bo prišlo do krvavih spopadov. Batista je izjavil Mendieta, da bo odstopil samo tedaj, če bo ljudstvo izvolilo njegovega naslednika potom splošnih volitev.

Aretacije komunistov v Bolgariji
Sofija, 6. oktobra. AA. V stari Zagori so odkrili organizacijo komunistov. Policija je aretirala 45 oseb.

Mednarodna gastronomska razstava

Berlin, 6. oktobra. AA. Od 6. do 17. oktobra se bo v Frankfurtu ob Mainu vršila mednarodna gastronomska razstava. Delila se bo na tri dele: na tehnično stran kuhinje, živila in na pregled gastronomske umetnosti v ožjem pomenu besede.

Napram lanskim 5278 gostom jih je obiskalo letos Rogaško Slatino 6008, med katerimi je bilo 4760 domačinov in 1248 inozemcev. Med jugoslovenskimi mesti beleži Rogaška Slatina najznatnejši poset iz Zagreba, nato Beograda in slednjič Ljubljane, a po številu obiskovalcev so razdeljene posamezne banovine tako, da je na prvem mestu savaška, ki ji sledijo: dunajska, dravska, drinska, primorska, zetska, vrbaska, moravska in vardarska. Med inozemskimi gosti so najštevilnejše zastopani Avstrijci, potem Madžari, Grki, Italijani, Čehoslovaki, Nemci, Rumuni, Francozi, Angleži in državljani raznih drugih evropskih in izvenevropskih držav, med katerimi je iz slednjih bilo letos 7 gostov. Sorazmerno a številčnim porostom gostov, ki je značalo letos 790, se poraste tudi nočnine od lanskeletnih 74.068 na letošnjih 80.168, ali povprečno izraženo pri-

že začeti, kakor tudi izvedbo vseh zasnovanih načrtov za povzdigo Rogaške Slatine, bo mogoče obisk še povečati, ker je narava v njej poleg skritih zdravilnih vrelcev ustvarila tudi tako lepo zunanost, ki že sama po sebi vabi na počitek in okrepitev. Pripravi smo, da bodo bodoča leta za Rogaško Slatino še boljše in tako delno tudi sama pripomoča napredku in povzdigi, a v enaki meri tudi ugledu tega našega najpomembnejšega zdravilišča.

Borzna poročila

INOZEMSKA BORZE.
Curtis, 6. oktobra. Pariz 20.3076, London 14.99, Newyork 304.25, Bruselj 71.55, Milan 26.25, Madrid 41.85, Amsterdam 207.70, Berlin 123.10, Dunaj 57.15, Praga 12.79, Varšava 57.9360, Bukarešta 2.46.

Zborovanje Ljubljanskega učiteljstva

Čestitke predsedniku Ivanu Dimniku — Razprava o tekočih zadevah

Ljubljana, 6. oktobra. V sredo 3. t. m. se je vršil v Ljubljani redni letni občni zbor ljubljanskega učiteljstva, ki je dokazal, da so se člani po ureditvi razmer v JUU še tesneje oklenili svoje stanovske organizacije. Občni zbor je otvoril dolgoletni predsednik učiteljskega združenja Mlekuž in je v svojem otvoritvenem govoru iznesel najaktualnejše šolske, stanovske in splošno kulturne zadeve. Posebno pažnjo je posvetil učiteljskim stanovskim gospodarskim ustanovam, čim bolj razširjenemu udeleževanju članstva pri stanovski organizaciji. Vseprisotno je čestital navzočemu predsedniku vsakega učiteljstva v Jugoslaviji g. Ivanu Dimniku, želeč mu, da bi s svojim de-

la za prisrčen pozdrav in izjavil, da ne velja čestitke samo njemu, temveč vsemu učiteljsstvu, ki ga je podpiralo pri njegovem delu in stremiljenju. Nadalje je poročal o vseh važnejših dogodkih po državni skupščini JUU, o prosvetni personalni politiki, o uvedbi sistematične zaštite članstva JUU, o učnih načrtih, o ureditvi disciplinskega postopka, o ureditvi odtegljajev draginskih doklad in drugo. Navzoči učitelji in učiteljice so z velikim zanimanjem sledili poročilu. Učitelj g. Hreščak Alojzij je iznesel uvedbo novih učnih načrtov in predlagal enoten postopek pri uveljavljanju učiteljskih interesov.

Predsednik učiteljskega združenja g. Mlekuž je nadalje predčital in tolmačil okoliščine, ki jih je sprejel sresko društvo od vodstva sekcije JUU. Izvoljeni so bili poverjeniki za posamezne kulturne, socialne in gospodarske ustanove učiteljstva dravske sekcije.

Sledila sta poročila tajnika šolskega upravitelja g. Jožeta Miheliča in blaginjskega g. Likozarjeve. Obe poročili sta bili na predlog razrednega odbora soglasno sprejeti in je bila obema izrečena zahvala in priznanje.

K besedi se je prijavil g. Josip Ambrožič, ki se je zahvalil ljubljanskemu učiteljsstvu za zaupanje, ki se mu je izkazalo s tem, da ga je društvo imenovalo za svojega zastopnika v mestnem občinskem svetu. Izjavil je, da bo vedno in povsod zastopal in branil učiteljske interese in interese ljubljanskega šolstva. Živahna debata se je zvela zaradi namestitve novih učnih oseb na ljubljanski obrtno-nadaljevalnih šolah. Sprejeta je bila primerna resolucija, ki jo bodo zastopniki ljubljanskega učiteljstva izročili g. županu dr. Dinku Pucu in drugim merodajnim činiteljem.

O banovinski skupščini JUU je poročala učiteljica g. Roza Ribičičeva o državni, ki se je zaključila v tako lepem soglasju pa učitelj g. Ciril Petrovec. Obe poročili sta bili z odobravanjem sprejeti. Sledile so volitve uprave in nadzornega odbora in je bil soglasno izvoljen stari odbor na čelu z zaslužnim predsednikom g. Vekoslavom Mlekužem in z dodatnimi odborniki g. Hreščakom in g. Malčičem Kecljevo.

V zgodnji popoldanski uri je predsednik zaključil lepo uspešno zborovanje in občni zbor.

Ivan Dimnik se je zahvalil navzočim članom popolnoma uspel. Navzoči so priredili svojemu tovarišu in predsedniku g. Ivanu Dimniku prisrčne ovacije. Nadalje je pozdravil zastopnika ljublj. učiteljstva v ljubljanskem obč. svetu g. Josipa Ambrožiča. G. Ivan Dimnik se je zahvalil navzočim

Praznik naših Sokolov-jездеcev

Nekaj zgodovinskih podatkov k srebrnemu jubileju jezdnega odseka Ljubljanskega Sokola

Ljubljana, 6. oktobra. Za najstarejšim sokolskim društvom na slovenskem jugu — Ljubljanskim Sokolom — ki je lansko leto z imponentnim pokrajinskim zletom praznoval svoj 70. letnico, praznuje danes in jutri naša ljubljanska jezdnica Ljubljanskega Sokola svoj srebrni jubilej. Sicer se ne more ta jubilej primerjati z lanskim, vendar je bil jezdnji odsek Ljubljanskega Sokola vodilni odsek v prejšnjem slovenskem in sedanjem jugoslovenskem sokolstvu.

Prvi začetki jezdnega odseka segajo že v leto 1890, ko se je ustanovil v Ljubljanskem Sokolu jezdnji odsek, ki ga je vodil pokojni brat Filip Supančič. Pod njegovim vodstvom so pri takratnih narodnih slavnostih nastopali kot jezdeci Ljubljanskega Sokola bratje Urban Zupanec, Josip Olifčič, Rudolf Vesel, Ilija Predovič, I. C. Juvančič in mnogi drugi. Zanimivo je bilo, da so nosili člani jezdnega odseka bele hlače. Takrat so nastopali jezdeci samo na narodnih svečanostih in izletih, sistematično pa se jahanje ni vadilo in učilo. Od leta 1890 do 1904 se je udeleževal jezdnji odsek Ljubljanskega Sokola samo pri javnih manifestacijah. Šele v letu 1904, ko je vstopil v vrste Ljubljanskega Sokola pokojni brat dr. Josip Kušar, se je osnoval jezdnji odsek, ki je nastopil s 24 jezdecov v elavnostnem sprevedu na II. slovenskem vseokolskem zletu leta 1904. Ljubljansko občinstvo je sprejelo ta prvi strunni nastop sokolskih jezdecov z velikim navdušenjem. Kot namestnik načelnika br. dr. Kušarja je bil takrat naš popularni brat Josip Turk, ki je tudi jezdlj v slavnostnem sprevedu. Po vseokolskem zletu je jezdnji odsek nastopal zopet pri narodnih in sokolskih slavnostnih vse do leta 1909, ko se je v vrstah Ljubljanskega Sokola sprožila misel ustanovitve stalnega jezdnega odseka. V septembru 1909 se je vršil ustanovni občni zbor ter prvi redni člani jezdnega odseka so bili bratje Bogumil Kejžlji, Vladimir Franke, Fran Krapež, Fran Kavčič, Ilija Predovič, Miko Hrovatin in še več drugih bratov. Največ zaslug za ustanovitev ima brat Žilvič, ki je dal jezdnemu odseku na razpolago svoje konje. Vsi člani so morali imeti večino lastne lastne konje — vojaških konj avstrijske vlada gotovo ne bi zaupala sokolskim jezdecem.

Z ustanovitvijo jezdnega odseka se pričena v Ljubljanskem Sokolu novo življenje. Marljivi jezdnji odsek je prišel z rednim jahanjem in z izleti v bližino in daljno okolico. Prvič je nastopil novo-ustanovljeni jezdnji odsek na župnem zletu leta 1910 v Ljubljani s 24 jezdecov. V naslednjih letih se je udeležil 1911 otvoritve Sokolskega doma v Domžalah, leta 1912 znamenitega zleta na Bledu, meseca maja istega leta pa je priredil celodnevni izlet v Borovnico, kjer ga je na poti od Ljubljane okoli barjanske in podkrimske vasi toplo pozdravljalo kmetijsko ljudstvo. V jubilejnem letu 1913, v katerem je Ljubljanski Sokol praznoval svoj 50. letnico, se je udeležil slavnostnega spreveda z 38 jezdecov, ravnotako je sprejel na zadnji poti velikega mecenata brata Frana Babiča, na dan, ko se je vršil v Ljubljani katoliški shod.

Z začetkom svetovne vojne je naravno prenehal delovati jezdnji odsek, vse do leta 1918, ko je na narodni praznik zopet javno nastopil v velikem manifestacijskem obhodu. Ko se je vrstila razbita avstrijska armada z italijanske fronte, je bil jezdnji

odsek prvi, ki je dal svoje člane narodni vladi na razpolago ter vzdrževal red v Ljubljani in njegovi bližnji okolici. Po demobilizaciji se je jezdnji odsek nanovo poizvil pod spretnim vodstvom načelnika br. Vladimirja Franketa. Odsek je prišel znova marljivo delovati, prijavili so se novi člani, skratka delo se je podvojilo, uspehi niso izostali. Kolikor so imeli člani svoje konje na razpolago, so se udeleževali vseh javnih sokolskih in nacionalnih manifestacij. Prvič po vojni je jezdnji odsek nastopil v imponentnem številu pri sprejemu takratnega regenta Aleksandra leta 1920 v Ljubljani, kjer so

Načelnik jezdnega odseka Vladimir Franke

sokolski jezdeci tvorili častno stražo ob vozu v katerem se je vozil regent Aleksander. V istem letu se je odsek udeležil prvega pokrajinskega zleta v Mariboru, dva meseca kasneje pa je sprejel na zadnji poti starostno Ljubljanske sokolske župe in dolgoletnega Ljubljanskega sokolskega praporočnika br. Miho Verovška. V letnega praporočnika je sodeloval pri vseh sokolskih slavnostih, z vsemu pa se je pripravil za svoj prvi javni nastop ob I. vseokolskem zletu 1922, kjer je konjenica nastopila v častnem številu pri slavnostnem sprevedu in javni tobovadi na zletišču pod vodstvom načelnika br. Franketa.

Svoj veliki praznik je praznoval jezdnji odsek 11. junija 1922, ko je razvil svoj prapor, ki mu je kumovala sestra dr. Lavrenčičeva. Po vseokolskem zletu je zavladalo v odseku mrtvilo, predvsem zaradi pomanjkanja konj in pa jahanje. Jezdnji odsek je jedva živel, ter se je s težavo udeleževal sokolskih manifestacij. Le malo članov je imelo svoje lastne konje, vojaška uprava pa ni smela več posojati vojaških konj. To stanje je trajalo vse do leta 1929 ko se je ustanovil Savez Sokola kraljevine Jugoslavije in so nastopili tudi za jezdnji odsek boljše časi. Vojaška oblast je ponovno dovolila uporabo vojaških konj, pričelo se je zopet z rednim jahanjem in vezbanjem, kar je jezdnji odsek najlepše pokazal na lanskem pokrajinskem zletu v Ljubljani. V imponentnem številu je sodeloval pri slavnostnem sprevedu in pri javni tobovadi. Največ zaslug si je pridobil njegov načelnik brat Vladimir Franke, ki je od vega početka duša jezdnega odseka. V jubilejnem letu je odsek sodeloval pri vseh sokolskih slavnostih, v posebno častnem številu pa se je udeležil pokrajinskega zleta v Zagrebu.

Ob svojem srebrnem jubileju šteje jezdnji odsek okrog 60 članov, ki bodo jutri manifestirali v alavnostnem sprevedu, popoldne pa na javnem nastopu. Jezdnemu odseku Ljubljanskega Sokola k srebrnemu jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi v svojem nadaljnjem delu dosegel čim več uspehov.

OUZD v septembru

Ljubljana, 6. oktobra. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja statistične podatke o stanju zavarovanja o septembru. Stevilke v oklepajih pomenijo prirast (+) oz. padec (—) od lanskega leta od septembra 1933. Povprečno je bilo zavarovanih 52.135 moških (+ 2260) in 30.860 žensk (+ 1750), skupaj 82.995 (+ 4.010). Bolnikov je bilo povprečno 2268 (+ 241). Odstotek bolnikov je znašal 2,73 (+ 0,16). Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 22,70 (— 0,73) celokupna dnevna zavarovana mezda pa 1.884,362 (+ 34.096,40).

Uspehi II. obrtne razstave v Kranju

Razstavilo je 54 razstavilalcev — Razstava je skoraj še enkrat večja od lanske

Kranj, 5. oktobra. Poročali smo o slavnostni otvoritvi II. obrtne razstave v Kranju, ki je bila minulo nedeljo. Sedaj si oglejmo razstavo tudi podrobneje, kar bo pokazalo njeno pravo pomembnost. Letos so razstavili 54 razstavilalcev, kar je za naš sodni okraj lepo število. Ze po strokovnem obsegu je letošnja razstava skoro še enkrat večja od lanske, po kvaliteti izdelkov pa je na vzorni višini. Za nekatere obrtneke nismo niti vedeli, kaj vse izdelujejo, sedaj pa so se pokazali javnosti, ki kar verjeti ne more, da se vse to napravi v Kranju. Letošnja obrtna razstava je vsakogar, kdor je dvomil o dovršenosti domačega dela prepričala, da je še najbolj in najceneje kupiti doma in podpirati domačega človeka. Razstava bo odprta še jutri in v ponedeljek. Oba ta dva dni bo gotovo velik naval tudi z vse Gorenjske. Opozorjamo tudi vse tuje interese, naj si razstavo ogledajo. Brez dvoma je razstava na taki višini, da ne bo nikogar razočarala.

Največje zanimanje na razstavi vzbuja paviljon mizararskega mojstra **ANTONA KOSA** (Klanec pri Kranju). Oglejte si prvovrstno sobo za gospoda.

Letos je razstavilo šest mizarjev, večina mlajših, pa tudi starejši mojstri: so dokazali, da se lahko kosajo z mlajšo generacijo. Največje zanimanje vzbuja paviljon mizararskega mojstra Antona Kosa s Klanca pri Kranju, ki je razstavil krasno izdelano sobo za gospoda, napravljen iz orehovih korenan (mazer) v najmodernejšem stilu. Za zelo efektivno sobo za gospoda je mnogo ponudb in povpraševanja. Isti mojster je razstavil tudi moderno spalnico iz kavkaškega oreha in pristno domačo gorenjsko kmečko sobo iz javorjevega lesa. Tudi ostali mizarji so se lepo pokazali javnosti. Razstavili so trije kolarji in 4 ključavničarji.

Oglejte si paviljon tapetnika **BERNARDA MAKSA** Strokovnjaško izdelovanje Kouch-divanov z originalnimi Schlaraffia je klenimi žičnimi vložki in vseh drugih tapetniških del.

Za vse, ki ljubijo sladke stvari, so gotovo najprivlačnejši paviljoni slašičarjev, zlasti pa paviljon slašičarne Anton Mohor. G. Mohor je otvoril slašičarno še letošnje pomlad v Jasgrovi kavarni na Glavnem trgu. Velik obisk in renome slašičarne sta v par mesecih dokazala. Kako potrebna je bila aredi mesta velika slašičarna z vedno svežim pecivom, ki ga izdeluje tudi po naročilu.

Čevljarji in krojači so razstavili v dveh velikih paviljonih svoje izdelke. Posebno zanimiv je paviljon združenih kranjskih krojačev, ki so člani Združenja krojačev in krojačic. Razstavili so krojači Stanislav

Krojaški paviljon na II. obrtni razstavi v Kranju (Foto I. Kramer)

Bedene (Kranj), Joško Beguš (Primakovo), Franc Kozelj (Primakovo), Josip Novak (Kranj), Anton Šorn (Kranj), Franjo Vidmar (Kranj) in Ivan Zupan (Črčiče). Mojstri so razstavili večina obleke in plašče, Anton Šorn pa je poleg tega še strokovnjak v izdelovanju gasileških in drugih uniform, smučarskih oblek in vseh vrst čepic. Vsek obiskovalec bi se moral ustaviti pred tem paviljonom, kjer se bo lahko prečital o razliki med ročnim in konfekcijskim delom, ki mu jo mladi mojstri prav nazorno pokažejo. Zaslužno zanimanje vzbuja tudi paviljon tapetnika Bernarda Maksa. Mladi mojster je otvoril šele junija svojo delavnico v Gorjanceh hiši poleg hotela Stara pošta. Po večletni praksi v Ljubljani se je specia-

Tendenci v razvoju zaposlenosti, delavskih plač in zdravstvenih razmer delavstva je zadnje mesece neizpromenjena. Zanimiva je pa primerjava s septembrom prejšnjih let. Razlika članov znaša napram septembru 1930 — 18.668, napram septembru 1931 — 13.889, napram septembru 1932 + 3798 in napram septembru 1933 + 4.010. Zboljšanje delovnega trga je torej jasno. Ne moremo pa tega v isti meri trdit o delavskih plačah. Razlika povprečne dnevne zavarovane mezde znaša napram septembru 1930 Din — 4,27, napram septembru 1931 Din — 3,89, napram septembru 1932 Din — 1,47 in napram septembru Din — 0,73. Delavske plače torej še vedno padajo kljub zboljšanju položaja na delovnem trgu. Razlike celokupne zavarovane mezde vseh članov (delovne rente) znaša v tisočih dinarjev napram septembru 1930 Din — 857, napram septembru 1931 Din — 692, napram septembru 1932 Din — 30 in napram septembru 1933 Din + 34.

Živilski trg

Ljubljana, 6. oktobra.

Na živilski trg ni več posebnega navala, kakršni je bil pred meseci. Kmetje so pač že pospravili po večini letošnje pridelke in na trg prihajajo le še stalni prodajalci. Sočinja je že nekoliko manj, vendar pa imajo gospodinjje še dovolj izbire.

Najbolj je zaseden sadni trg. Danes bi bil še bolj, če bi bilo lepše vreme. Malo je bilo kovanja v primeri z drugimi dnevi. Tudi za kovanje je bila letos zelo zgodnja letina, zato ga ne bo tako dolgo na prodaj kot lani. Najcenejši je po 1,50 Din liter, lep, štajerski pa po 2 Din. Tudi gob je še bilo danes precej. Razen jurčkov, ki jih prodajajo lepše po 5 Din merico, je zadnje čase tudi precej čebuljarjev, ki so po 2 Din merica. Prodajalke trde, da so čebuljarji precej dobre gobe, a gospodinjje kljub temu raje kupujejo jurčke, čeprav so znatno dražji. Mešani se precej zalagajo z jabolkami za zimo, ki jih imajo zdaj še na izbiri po zmernih cenah. Na debelo so še vedno kanadke po 3 Din kg, vendar niso prvovrstno blago. Kmetje ne prodajajo dovolj dobro ohranjenih jabolk za zimo, ker so precej obtočena, vendar so pa poceni na drobno, po 4 Din najlepša. Grozdja ne bo več dolgo na trgu. Izmed domačega prodajajo zdaj samo še izabelo, ki je dovolj draga po 4 Din kg. Smederevsko grozdje je po 7 Din, torej že tako drago, da si ga ne more več privoščiti kdorkoli.

Na zelenjadnem trgu primanjkuje že stročjega fižola, ki ga pokupijo gospodinjje vsega že v prvih tržnih urah, čeprav je po 5 Din kg. Tudi kumar je že malo, vendar se še niso znatno podražile. Mešanom diši zdaj že bolj kislno zelje, ki ima že klasično, stalno ceno, 3 Din kg. Tudi zeljate glave gredo zdaj precej v denar in so poceni, po dinarju najlepše. Zelenjave je še mnogo, največ endivije, ki jo prodajajo po 50 par glav. Zadnje čase je tudi mnogo špinace, ki je dobil lepo merico za dinar in po isti ceni prodajajo motovilce.

Gospodinjje najbolj tožijo, da so draga jajca in tudi upravičeno, saj ne dobijo niti po dinarju posebno lepih jajc. S piškami se nekateri maste tudi zdaj. Cena perutnini se v splošnem ni dvignila. Srednja cena za par piščancev je 26 Din. Gospodinjje najbolj barantajo pri kupovanju piščancev in ko se končno prepričajo, da so cene na vsem trgu v splošnem enake, se omehčajo, ker smatrajo za največjo nesrečo, če bi se vrnilo s trga v soboto brez pišk.

Iz Zanatske banke

ZNIZANJE OBRETNOSTNE MERE IN POVEČANJE KREDITIRANJA

V želji, da se v današnjih težkih gospodarskih razmerah kolikor le more olajša položaj dolžnikov Zanat. banke, je upravni odbor Zanatske banke na svoji seji dne 24. septembra t. l. sklenil, da t obrtniška kreditna institucija počeni s 1. oktobrom t. l. svojim dolžnikom zniža obrestno mero od 11 na 10½% odnosno 10 in od 8½ na 8%. Ta sklep je odobril g. minister za trgovino in industrijo taklo, da znaša obrestna mera za posojila pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije počeni s 1. oktobrom:

1. za poedine obrtnike, ki nimajo delnice Zanatske banke 10½% na leto;
2. za poedine obrtnike, ki imajo delnice Zanatske banke 10% na leto pod pogojem, da imajo ti obrtniki za vsakeh Din 2.000.— posojila najmanj eno bančno delnico;
3. za obrtne kreditne zadruge, obrtne domove in obrtne zbornice 8% na leto;
4. za obrtniške produktivne, nabavne in konzumne zadruge 10% na leto; in
5. na državne vrednostne papirje in na alkoje Priviligrane agrarne banke 10% na leto.

Dalje je upravni odbor Zanatske banke tudi sklenil:

- a) da se maksimalni znesek posojil za poedince obrtnike in obrtna podjetja zviša od Din 200.000.— na Din 250.000.— ne glede na to, ako je obrtnik delničar banke ali ne, pod pogojem, da se posojila nad Din 50.000.— dovoljujejo le na vknjižbo;
 - b) da se večjim obrtnikom in obrtnim podjetjem dovoljujejo krediti na tekoče račune, če znaša kredit vsaj Din 20.000.—.
- Iz gornjih sklepov upravnega odbora Zanatske banke kraljevine Jugoslavije vidimo hvaljevredno pomoč in olajšanje za naše obrtništvo. Ta zavod neprekinjeno izpolnjuje posojila za obrtnike in obrtna podjetja, pa se naj interese tudi ustno ali pisмено za podrobne informacije obrne na podružnico tega zavoda v Ljubljani, Gajeva ulica 6.

Iz Metlike

Nov grob. V ponedeljek je umrl v ljubljanski bolnici tukajšnji posestnik in čevljarji mojster Jože Bezek, ki se je pretekli teden po nesrečnem naključju smrtno poškodoval. V torek je ljubljanski mestni pogrebni zavod prepeljal njegove zadnje ostanke v Metliko, kjer je pokojnik želel imeti svoje zadnje domovanje, a v sredo smo ga pokopali na pokopališču pri sv. Roku. Pogreba sta se udeležili poleg številnega mešanstva tudi mestna godba in gasilska četa, saj je bil pokojnik nad 30 let njen zvest in požrtvovalen član, kakor tudi dolgoletni odbornik. Pred odtirnim grobom je prvi spregovoril naš narodni poslanec g. Dako Makar, a v imenu gasilske čete in mestne občine — pokojnik je bil dolgo let tudi občinski odbornik — mestni župan in gasilski načelnik g. Ivan Malešič. Tragično preminuli Bezek bi bil te dni praznoval svoj 50. letnico. Bil je skrben gospodar, marljiv javni delavec in plemenit človek. Zapuščal vdovo s petimi nedorošlimi otroci. Lahka mu bodi domača zemlja, a preostali nam še sožalje!

— Osebnost. Z odlokom ministrstva prosvete je bila imenovana za učiteljsko pripravnico v Metliki gđ. Vilma Sirk.

— Obramba pred napadom iz zraka. Da ne zaostanemo za drugimi mesti, se tudi pri nas vadimo v obrambi proti ev. napadom iz zraka. Sredi oktobra prileti nad naše mesto več sovražnih letal, ki bodo na mesto metala ognjene in plinske bombe. V četrtke popoldne smo imeli predvaja za obrambo, ki so pokazale, kako se morajo posamezni oddelki vesti. Vaja je uspešno odlično. Na dan nevarnostni signal so bile vse ekipe v najkrajšem času na določenih mestih. Vajo sta vodila župan g. Malešič in vojni referent g. Blažnik.

**Naročite — čitajte
„LJUBLJANSKI ZVON“**

Z Menine planine na Oseke

Kako se imajo samotarji, ki zbeže pred mestnim hrushčem v gore, kjer kuhajo žgance in pijo mleko

Ljubljana, 6. oktobra. Izlet na mnogo opevano Bibbo planino na Menini je vedno in vedno mrvkven in zanimov, posebno, če visi ob rami pušica nabesana in te žene po strminah poleg nog se okrog 5 PH tistega kar je strast in upanje v lovski blagor.

Lepega dne smo se napotili na Menino nad Tuhinjsko dolino. Prva noč na Bibi ni prinesla nič posebnega, drugi večer smo pa že koračili na oseke!

Oseke so na Griški planini in tam na Osekah je v najlepšem zatišju postavljena lovska hiša, ki ji pravijo tudi »Vila«.

Trije prijatelji narave, trije vneti lovci so lastniki lepega lovskega doma. Laze, Kamnik in Ljubljana gravitirajo na sosesi, zato je pa tudi troje čudovitih ključev, zavrtih in volti, da do danes še nikoli ni poizkušal svojo srečo, da bi prišel v notranjost brez dovoljenja in pravic ključev.

Mnogo so govorili o lepoti in romantiki, ki obdaja dom na Osekah, govorili so lovci, govorili izletniki, ki jim je bilo omogočeno bivanje v lovski koči, tudi ljubljanski smučarji so bili polni hvale nad edinstveno lepoto in krasnimi smučarskimi tereni. Radovednost me je gnala tembolj, ker smučarji, ki obiščejo Menino, običajno ta predel ne obiščejo. Koliko velja opevanje za Menino, prav toliko za Oseke — krasni tereni, divni »susi« in še kaj. Bil sem tako srečen, da sem imel celo dva ključa in tako sem bil si-guren, da se mi bodo vrata odprla.

Pa glej, pasja noga, na Osekah — stra-ši.

Cetr ure od doma, ki ga pričakuješ v te-mi, da ga boš komaj našel, te pozdravi pri-jazna svetloba, ki je silila skozi okna.

»Na Osekah so ljudje, pravi Matevžek, mlad lovec, ki je trpel pod težkim nahrbt-nikom.

No, in ko pridemo blizu, vidimo, da se je v domu, ki smo ga pričakovali praznega, že utabnila ljubljanska družba štirih čla-nov...

Hitro smo se spoznali, povedali, da smo tudi mi gostje, da imamo celo dva ključa in da ju sedaj ne rabimo več, no, ker so že oni odprli in tako dalje...

Prvi vtis o domu je izredno ugoden, po »terasi« prideš v glavni prostor, kjer je ku-hinja, spalnica za 16 ljudi in še vse drugo potrebno. Drv v kotu je vedno na razpolo-gu, voda iz studenca, streljaj pod domom, te pa pozivi, je pa tudi prav edinsvena, naj-boljša v vsej planini.

Veselo praskanje ognja nas je privabilo okrog štedilnika, kjer so se vrtile kar tri »kuharice«, vsaka je pristavljala svoj lon-ček in vrelo in kipele je, da je bilo vese-lje...

Zvečer ob svitu petrolejke sem vzel »knji-go spominov« v roke, vsak kdor vstopi v dom, se mora vpisati in čudovito, vsak se čuti poeta, vse je v lepih vezanih besedah, ki bi delale čast priznanim pesnikom in pi-sateljem.

1928. leta so postavili lovsko kočjo, jo po-svetili in izročili verstvu sv. Florijana proti ognju. Janezu Evangelistu »da odžene in spreobrne eventualne roparje«. Ej, v teh bukvah so čudovite beležke, suhe in debele, da jih ni za povdati. Kako veselje in zado-voljstvo, vmes tudi kaka pikra na račun re-da in snage, pa ljudje božji, »lovski« so zabeležene. Živali, da kar mrgoli, vsak je »videl« po 30 glav, tako, da sem s posme-hom ogledoval moj pihavnik z daljnogledom, češ, kaj boš ti, kar na zanko si ulo-vim srnjaka. Pa kako petlini pojo in gam-zi teko...

Nekaj drobtinice bomo pa vendar strelji: Posebnost smrkov to je, da so na klic »neutrgljivci«, to so ugotovili nešteti lovci, ki so se vračali prazni in iskali vzroka, ne-zanimivo je, da je 19. III. 1929 prijatelj iz Laz pripisal »N. B. ključa od stranišča nisem mogel najti«. Čez tri mesece pa je drugi pri-pisal, da se je ključ našel 16. junija istega leta, pod tem sporočilom pa čitamo veliko napisano od onega iz 19. III. »prepoznal« Eni opevajo hišni red, drugi zopet »simpatične postelje«, kako so prišli trije lovci in je den izmed njih vso noč »klepal, dvigal »čez«, kasneje pa so »klepali vsi trije — prvenstvo je ostalo v Kamniku. Drugo jut-ro je pa »klepale petelin na veji, jogri pa v kočji. Ker so prepišali petelina, so napisali: »Petelin pojo — kadar in kjerkoli hoče-jo...« Skrbna gospodinja je zapisala, da je posodo pomila »znotraj in zunaj«. To za-naj je važno! V juniju 1929, so pa razisko-valci našli »ajerspašje« iz leta 1928. Če so ga pojedli, niso napisali... Zanimivo so sto-rije, kako so hodili na medveda. »Cela ban-da nas je, vsi Tuhinje, le ena sama ljubljans-ka srajca je vmes — medveda se vsi boji-mo — iz kože ne gremo. 14 dni so imeli za-grajene ovce in čakali so... ko so šli, je nastopil medved in 15 dan opravil svoje de-lo...

... Neko noč so imeli zelo buren dogo-dek, lovili so miš — vso noč in ji zjutraj upihili lučko življenja. Ta, da je Janče (dekleta so mu rekla Vanče Mihajlov) gam-za držal za rep, je bosal! In medtem, ko ga je držal za rep — je videl debel gamzov... Dva prijatelja sta bila, ki sta se »zjutraj di-vila lepo ubrani melodiji gostega dežja, ki se jima je — v postelji — kar dobro pri-le-gel«. Nek drug tovariš se je udeleževal kot dimnikar — kuharica in jazbečar! Rezultat: štedilnik dobro vleče, vsi žledoci zadovolj-ni, — miš pobita! O kulinaricnih dobrinah se piše tu in v superlativih: telečja obara z žganci »sijajna«, guljaž »božansko« samo terana nam je zmanjkalo... Eni so pustili posodo neumito, kočo pa ne — »bohemskem« neredu... O ljublj. smučarjih pravijo, da znajo dobro smučati, medle pa ne — sukati! Petelinji lovec je napisal kratko pa jedrna-to: »Snež, toča — petelin pa mutasta. Ni čuda! In zopet drugi: Ob 4. pravi Sv. Hu-bert: Tone, le naprej, ob pol 5. petelina ni bilo več na veji! (Saljivi ključek je napisal »kje pa je bil«?) Govore, da je padel in so tudi priče na razpolago... Nekega dne so »kopališče montiral« kad in prho ob stu-dencu — planinski umotvor! —

Dobili smo knjigo o sportu

Spisal jo je naš prvi strokovni učitelj sporta absolvent berlinske visoke šole za telesno kulturo Drago Ulaga

Ljubljana, 6. oktobra. Sport se je med Slovenci začel razvijati pozno in je zato povsem naravno, da smo tudi glede sportne literature silno zaostali. Kdo naj bi spisal učno sportno knjigo, saj smo premajhni, da bi imeli v svojih vrstah človeka, ki bi bil tega zmožen. Zadnja leta je zavzel sport mogočen razmah, ki bi bil nedvomno še večji, ako bi imeli primerne knjige, ki bi pokazale aktivnim sportni-kom in vaditeljem pravo pot. Vezani smo bili na tujo literaturo, na tuje trenerje. Slednje so si lahko privoščili le redki klubi, kajti vprašanje denarja je bilo in je še Ahilova peta vseh naših sportnih organi-zacij. S pomočjo SK Ilirije je pred leti dokončal Drago Ulaga berlinsko visoko šolo za telesno kulturo in tako smo dobili prvega strokovnega učitelja za sport. Ulaga je kot trener za lahko atletiko, plavan-je in smučanje dokazal praktično svojo pedagoško sposobnost. Da vsaj nekoliko zamaši vrzel glede pomanjkanja strokovne literature, je sklenil, da napiše Slovincem prepotrebno knjigo o sportni vzgoji.

Težko pričakovana knjiga leži zdaj pred nami. »Knjiga o sportu« ima priro-čno obliko. Barvasta naslovena slika pred-stavlja študente berlinske visoke šole za telesno kulturo v stilenem teku. V ospredju pa vidimo tipično sportno postavo našega najboljšega desetbojca, Nelija Zupančiča. Vsebinsko so v knjigi, ki obsega 270 stra-ni, nanizane skoro vse bolj znane sportne panoge. Najzanimivejši in pri nas najbolj razširjene panoge obravnava pisec obšir-nejše, ostale pa krajše. Uvodoma nam po-ve Ulaga, zakaj je knjigo napisal: pokaže naj obče koristno orientacijo v telesni ne-gi, seznanja naj z metodami sportnega tre-ninga in pokaže nepravilne pojave v sportu organizacijam, ki nimajo izvežbanih teh-ničnih voditeljev. Posamezna poglavja naj bi služila začetnikom in tekmovalcem, vzgojiteljem in vaditeljem, pa tudi onim, ki poznajo sport le s slabe strani. Priznati je treba, da je pisec nalogo, ki si jo je stavil, dobro rešil. Na razmeroma tesnem prostoru je povedal vse, kar mora danes vedeti vsakdo, ki se bavi s sportom.

Vsebinsko zanimivo so uvodni članki. Eden od njih govori o nalogah sportnih organizacij. Danes se je pokazalo v sportu nezdruženo stremenje izkoristiti sport v pridobitne namene. Telesna vzgoja je edi-ni pravi smoter sporta, njega namen pa je, da organizira ljudi in jim nudi priliko, da se krepijo in razvedrijo v sportnih vajah. Čim več ljudi obsega sportna organizacija, tem koristnejša je družbi. Svoje članstvo mora vzgajati v zdrave, odporne in plemenite ljudi. Pomemben se mi zdi tudi čla-nek o vzgojnih nalogah slovenskega spor-ta. Slovincem je treba izbrisati čut prevelike ponižnosti. Potrebna nam je samo-zavest. Naše sportno udejstvovanje naj stremi za tem, da bo skušalo spremeniti mevrzo v moza, nudilo mrkemu razvedrilo, žalostnemu veselje in dalo slabotnemu moči. Ne gre za rekorde. Sport, ki ga go-jimo pametno, ohrani človeka zdravega in odpornega proti boleznim in ako bi ga go-jili vsi Slovenci, bi naglo padel odstotek alkoholikov in jetičnih in bi tudi bolnice ne bile prenapolnjene. Sport vzgaja po-gum, marsikdo pa bo vprašal: ali ne vodi prevelika moč in borbenost k surovosti? Odgovor na tako vprašanje je lahek: ali ro ste s spri, kajne?

— Jaz... je ponovil mladenič z drh-tečim glasom in na obrazu se mu je za-črtal izraz brezmejnega začudenja.

— Prav je, da ne tajite, fant, hitro in odkrito priznanje vedno omili kazen in olajša vest. Ali ste morda nameravali pobotati se s svojo sestrično? Toda kaj pomagajo vsi dobri sklepi, če pa ima človek tako sestrično, kaj ne? Zapletla sta se v hud prepir, med katerim je vam odrekla pravico do dela dedščine po teti, čeprav ste prepričani, da vam pripada. Razburili ste se, postali ste glasnejši. Sestrična je vas hudo razžalila, mar ne? In tedaj ste končno izgubili ravnotežje, zdrava pamet je vas zapustila. Pograbil ste sekiro in...

Bledi mladenič je mrtvaško posinel in kolena so se mu sumljivo tresla.

Smith se je zadovoljno popraskal za ušesi in pripomnil tiho:

— In potem ste jo udarili. Ne zato, da bi bili s tem namenom morda že prišli k nji, tega ne trdim, temveč zato, ker je vas poglala v zločin skrivnostna, nez-nana sila...

— Ne, ne! — je vzkliknil obdolženec prestrašeno.

— Kaj, da ne? — je zagodrnjal Smith. — Pravite, da vas ni poglala v

Zadnji so pa napisali takole: Jože, Thea, Milan in Jelena, lepega čakajo vremena. Go spod lastnik najlepše hvala — pri vas stano-va je res zabava, največ je vreden vaš mo-droc — za štir ljudi pa je premal — en koci!

Kot se gre sem pozabil vse na srnjakova-jeterca — ko jih dobim. Ej, ljudje, nosil sem jih dolgo, dolgo, tako, da jih je pol ušlo, druga polovica pa je vedno čakala. Pa so zaklale nezne roke petelina in jogru spe-ke petelina jetera... Ker je bil lačen — jih je s slastjo pojedel in obljubil maščevan-je... Zadnji večer v koči je bil posve-čen slovesu, brez solza, dobili smo žgance, ki jih je »skuhala« Thea, za kazen, ker ni odšla vode in so zgubili »formo«, smo ji za-peli... fuji in fej — Thea, take žgance sama jej... Bil je pravcati banket, maslo, kaviar, sardale v pakungah, la zobna pasta, češpljevi cmoki in »ta zelenga«. Jelena je dirigirala na »kampelne«, Minka pripravljala sekiro, bridko nabrušeno, za medveda, Ma-tevžek se je pripravil in slatčil čevlje za ples, no, in jaz — sem obujal spomine na Menino, o Menini, ti zemlja lepa! Noč je še bila, ko smo šli, mi trije, Jelena in Thea sta še ostali teden dni, a maščeval sem se vendarle, jeterca od srnjaka sta dobili še isti dan...

Če je lovski blagor — potem je vse lepo, pa četudi bi ga ne bilo, bi moral reči, da ta-ko lepega kraja kot na Osekah ga ni.

In Menina? Raj!

Se se povrnemo!

R. K.

ste že kdaj videli izvežbanega lahkoatleta, smučarja ali plavca, da bi storil nasilje sotekmovalcem, za katere ve, da so slabši od njega? Surov je samo slabši v svojem užaljenem čutu manjvrednosti, nikdar pa ne močan človek. Pri nogometu je pač mo-gošče videti neljube prizore, vendar tega ni kriv sport, temveč klubska zagrizenost in nesportno občinstvo.

Zenam, ki goje sport, je pisec povedal odkrito besedo. Zenskemu značaju od-govarja sport kot igra, moškemu kot borba. Zelja po uveljavljanju se kaže pri ženah tudi v sportu. Tudi tu hoče biti enaka moškemu. Zakon narave pravi, da mora žena ostati vedno le žena. Nikdar ne sme iti preko mej, ki jih je postavila narava. Prav je, da goji žena sport, vendar samo tisti, ki je zanjo priroden. Odločno zgre-šeno je stremenje, približati se moškemu tipu.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SIŠKI. — Telefon 33-87
V soboto ob 7. in 9., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 7. in 9. uri
Henryk VIII.
in njegovih šest žena
Film zgodovinskih dogodkov.
V glavni vlogi slavni igralec Charles Langton.
V dopolnilo nov Paramountov zvočni tehnik in barvani film »Kralj Neptun.
Pride: Premiera prve češke operete
SV. ANTON,
VSEH ZALJUBLJENIH PATRON

Po uvodnih besedah obdelava knjiga sport praktično. Tu najdemo smernice o sportnem življenju, o prehrani, o regulaciji telesne teže. Važno je tudi poglavje o sportni masazi, ki se ji posveča vse pre-malo pažnje. Masaža mora biti redna, sa-mo enkratna prinaša več škode kakor ko-risti. Od sportnih panog je na čelu lahka atletika. Nji je posvetil Ulaga največ pro-stora. Čeprav je lahka atletika temelj vse-ga sporta, je zanjo premalo zanimanja. Pi-sec je to panogo obdelal temeljito in spa-da ta del med najboljše v knjigi. Njegovi praktični nasveti bodo v korist tudi izku-šenemu tekmovalcu. Podrobno je opisan način treninga. Pri plavanju je pač najva-žnejši odstavek o crawlu, ki je ne samo naj-bhitrejši in najekonomičnejši, temveč tudi najnaravnejši način plavanja. Opisane je tako podrobno, razloženo tako vzorno, da se bo crawl pravičilo lahko vsakdo, ki bo prečital knjigo. Nogomet obsega 15 stra-ni. Manjšim, zlasti podeželskim klubom bo-do prav koristna navodila o načinu treninga. Smučanje je glede na izredno ugodno lego in zaradi številnih tečajev postalo skoroda narodni sport Slovincem. Imamo že 4 knji-gue o smučanju, zato je pisec mislil, da ni potrebno podrobno obdelavati to pano-go. Spušta se podrobneje edino v teren-sko in turno smučanje. V knjigi najdemo nadalje še poglavje o drsanju in hokeju na ledu, o težki atletiki: sabljanju, tenisu, koledarstvu, veslanju, rugbyju in golfu. Pi-sec nam v glavnem pove le značilnosti teh sportnih panog ter se ne spušta v podrob-

zločin skrivnostna, neznan sila?

Mladenič je zajekal nekaj neraz-umljivega.

— Ponovimo torej kratko, kako je bilo, — je posegel v preiskavo komisar Finley. — Vi torej priznavate, da ste bili pri svoji sestrični?

— Toda jaz vendar... je protestiral prestrašeni mladenič.

— Nobenega »toda« — je nadaljeval Finley — okolnost poseta je točno ugo-tovljena in zadostuje nam, da vas obto-žimo. Nihče drugi ni prišel opoldne k va-ši sestrični. Ne glede na to, da prizna-vate, da ste se zapletli s setrično v pre-pir...

— Saj se nisem! — je kriknil mlade-nič obupano.

— Pravite da ne? — je zahrbel nanj komisar Finley. — Saj si sami na-sprotujete, fante! In zapomnite si, da ne moremo z vami tritati časa. Imamo protokol, a protokol nam jasno pove, da ste se spri s svojo sestrično in potem...

— In potem — je nadaljeval Smith — bodisi pod vplivom trenutne jeze ali pa po treznem prevdaru in temeljiti pri-pravi ste pograbil sekiro in jo udarili.

Mladenič, ki je poslušal v začetku izbuljenih oči, jih je zdaj naenkrat za-pri. Ustnice so se mu tresle in hropel je.

nosti. Na koncu je kratek tolmač strokov-nih izrazov, ki pa je precej pomanjkljiv, čeprav v glavnem odgovarja širši potrebi.

Vsekakor je »Knjiga o sportu«, oprem-ljena z mnogimi slikami, dobrodošla našim sportnim organizacijam in posameznikom in jo toplo priporočamo.

M. P.

Ljubljana, 6. oktobra.

Zagrebski Fotoklub je 1. t. m. odprl svoj »Jesenski salon umetnostne fotografi-je«, ki se ga je udeležilo tudi prav mnogo slovenskih amaterjev in članov ljubljans-kega Fotokluba. Razstava bo odprta do 10. t. m., a v nedeljo obišče razstavo tu-di naš Fotoklub korporativno, saj vladajo med obema vodilnima jugoslovenskima fo-tokluboma naprilsrnišne zveze, ki so se zlasti pokazale na internacionalni v Ljubljani. Kakor je pri fotografskih umetnost-nih razstavah sploh navada, je bilo razso-dišče tudi sedaj prav strogo, da so raz-stavljena v resnici le najboljša dela. Takoj v začetku moramo opozoriti da so pri raz-so-dišču Slovenci odrezali najboljše in že se govori da bo morda tudi prvo nagrado odnesel Slovenec.

Razstavljenih je 161 s tehniškega gle-dišča odličnih del, ki pa tudi z umetnost-nega stališča presegajo vse dosedanje raz-stave domačih fotografov. Ker nas pred-vsem zanima, kateri Slovenci so razsta-vili, navajamo njih imena, v oklepaju pa število razstavljenih del. Od članov ljubljanskega Fotokluba so razstavili Bazelj Franc (1), Branc Janko (3), Grom Srečko (1), Kocjančič Karlo (4), Kocjančič Peter (9), Koričič Ante (7), Pečenko Karel (1), Pengal Lojze (2), Pfeifer Marjan (6), ki je razstavil kot poklicni fotograf, nadalje pa še Mariborčan Cizelj Vlado (5) kot član za-grebskega Fotokluba, ker se je preselil v Zagreb, Erjavce Lojze (1), Kos Joško (3), ki živi v Velikem Bečkereku, Krašovec Fran (3), Smolej Slavko (3), ki živi v Del-nicah, dosedajni član ljubljanskega Foto-kluba Staržik Albert (3), ki je s preselit-vijo v Zagreb postal član zagrebskega Foto-luba, Švigelj Cveto (4) in Ljubljancin Vid-majer Ljubo (5), ki je že od ustanovitve za-grebskega Fotokluba med njegovimi naj-agilnejšimi člani.

Na prvem mestu je po izjavah hrvat-skih strokovnjakov Peter Kocjančič, ki se je spet povzpnil na svojo nekdanjo višino in jo celo presegel zlasti s svojimi lirski-mi »Belimi poljanami«, ki nam predočajo val našega polja ob četvrti ajde. Kritiki zagreb »Jutarnjega Lista« piše takole: »Divne so n. pr. »Bele poljane« od Kocjan-čiča iz Ljubljane, delo izredne globine in čuta za niansirano plastičnost. Fotoama-terji iz Ljubljane so splošno dobro zastopa-ni in mnogo kultivirajo pokrajino.« Po-hvaljen je tudi Cizelj Vlado z dveh strani, prav tako pa Koričičeva znana slika »V kavarni« in »Dolgočaska vožnja« Karla Kocjančiča ter Staržikova »Jeklena pti-ca« in izredno fina pokrajina »Tisina«. V portretu je najzanimivejši tekmelec slovit-ga Toša Rabca osještji poklicni fotograf Nikola Szege, na svoji višini je pa seveda še vedno tudi v Ljubljani najbolj obudo-vani Ignjat Habermüller. Toša Dabac raz-stavlja same portrete, ki so vsi gledani ne-navadno široko in s plastičnim čutom, po-vr pa brez slikarskih pripomočkov in z nenavadno globokim notranjim izrazom. Pogledje si samo njegovo smeječo se »Bri-ko« v razstavnem katalogu ali pa zlasti v linijah in v razdelitvi luči ter zaradi pla-stike čudovito »Studio izraz«, ki jo ob-jaavlja zagrebska »Fotorevija«. V katalogu in v »Fotoreviji« so reproducirane »Bele poljane« Petra Kocjančiča, v katalogu pa tudi v Ljubljani že znani ženski akt »Sa-njarenje« Alberta Staržika. Habermüller ima v katalogu »Solnčne žarke«, v »Foto-reviji« pa Simfonijo delav, ki ju poznamo že z ljubljanske razstave. Razen teh pa objavlja »Fotorevija« tudi še »Razočara-nje« Nikole Szege, katalog pa njegov od-litni portret upravnika Konjovića. Med beograskimi razstavljalci smo v Ljubljani: pogrešali dr. Petra Veljkovića, ki ga la-hko v katalogu spoznamo po njegovih »Refleksih na Jadranu«, da je v resnici med najboljšimi jugoslovenskimi mojstri. Zelo je napredoval tudi Zagrebčan Avgust Frajčič, ki se hvalevredno peča zlasti z našo folkloro. Za Staržika lahko rečemo, da smo z njegovim odhodom v Zagreb izgubili zelo naglo napredujočega mojstra, kar velja tudi za Ljubljancina Vidmajer-ja. Iz krogov hrvatskih amaterjev smo iz-vedeli, da je morda najboljša stvar po-slal naš Fran Krašovec, vendar jih je pa razso-dišče moralo zavrniti zaradi premajh-nega formata, da so razstavljene le tri

— Če ste ravnali premišljeno — je vzkliknil Finley zmagovalno, — za-služila smrt na električnem stolu. Elek-tričnega stola vas lahko reši samo hitro, odkrito in popolno priznanje. No, ali ste premišljeno zasnovali ta zločin?

Glava bledela mladeniča je poskočila k zadnji obrambi, potem mu je pa klec-nila onemoglo in udano na prsa.

— Torej priznavate, — je zaključil Finley zasliševanje in si obrisal potno čelo. Smith je pritisnil na protokol štam-piljko in si prižgal novo cigaro, kane-til je pa spretno potisnil v pisalni stroj nov list papirja, v usta pa še tri krogljice žvečilne gume.

— Odvedite ga! — je zapovedal ko-misar Finley. — Naj vstopi naslednji!

V pisarno je stopil krepak mladenič visoke postave in zariplega obraza.

— Zakaj pa ne odvedete tega-le, gromska strela? — je vprašal Smith stražnika in pokazal na bledela mlade-niča.

— Gospod komisar, saj ta ni kriv, — je odgovoril stražnik v zadregi. Dvignil je rjav kovčeg, stoječ kraj mladeniča.

— Ta fant je prišel osmašiti okna, kakor je naročil včeraj gospod komisar.

O te tujke!
— Kako dolgo ste služili pri gospo-du grofu? — vpraša gospa novega slugo.
— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

— Pri grofovih sem služil dve de-generaciji.

Umor in samomor v brzovlaku

Kakšne podrobnosti prihajajo na dan v zvezi z dvojno tragedijo v brzovlaku Pariz-Ventimiglia

V ponedeljek smo poročali o umoru in samomoru v spalnem vagonu brzovlaka Pariz-Ventimiglia. Posebni oddelek mednarodne detektivske službe pri londonski policiji je takoj uvedel preiskavo v zadevi zločina v modrem expresu, kakor imenuje policija ta umor. Nekatere okoliščine kažejo na to, da utegne postaviti preiskava londonske policije v novo luč zagonetni zločin, ki spada v okvir škandalov inspektorja francoske »Brigade mobile« Paula Marianija. Nove podrobnosti pričajo o mednarodnem obsegu zločina in povzročajo tudi v Angliji splošno razburjenje.

Renee Betlamini in Jacques Alibert

Angleški listi skušajo dokazati, da je bil aretirani inspektor Mariani, rodom s Korzike, poglavar razbojniške tolpe, ki je delovala na jugu Francije, v Strasbourgu in Londonu. Polje delovanja Marianijevih pajdžev se je baje razširilo iz francoskih pristanišč v Belgijo in preko Rokavskega preliva v Dover. Dobro organizirani zločinci so imeli zagotovljeno prevažanje deklet v javne hiše, zlasti v Južno Ameriko. Da so lažje opravičali svoje umazane posle, so imeli v Parizu lastno tiskarno za ponarejanje dokumentov. Bili so v zvezi s pretežno večino zločinskih tolp v Evropi. V Londonu ukradene stvari so prodajali s pomočjo Marianijeve tolpe v Franciji, tam ukradene stvari pa v Londonu. Posebno mnogo so tihota-

pili iz orijenta v Francijo in Anglijo mamili.

Splošno pozornost je vzbudilo v Angliji odkritje, da je ta razbojniško tolpa storila tudi dva zločina leta 1926. v severni Franciji. Gre za umor angleške dojičje Danielove v Boulogni in zagoneten umor Angležinje Wilsonove v Pariz-Plage. Umor Wilsonove je preiskoval zdaj aretirani inspektor Mariani. Angleški listi pripominjajo, da je bil mestni policijski komisar zelo nezadovoljen z njegovimi preiskovalnimi metodami in rezultati. Drugi član te zločinske tolpe je pa preiskoval umor Danielove tudi z negativnimi rezultati. Zdaj je bilo sproženo vprašanje, ali bi ne kazalo iskati v obeh primerih »morilca« omamila v krogu te zločinske tolpe v Londonu.

Preiskava v zadevi umora in samomora v modrem expresu spravila na dan zanimive podrobnosti v zvezi med obema mrličema in Londonom. Mrliča, ki so ju našli na lyonskem kolodvoru v Parizu, sta bila 43letni Francoz Renee Betlamini in 35letni avstrijski Poljak Josef Ziffer ali Jacques Alibert. Oba je iskala londonska policija zaradi umora v Le Treport pri Dieppu, odkoder je očitno odpotoval v Anglijo. Osveta je pripravila Betlaminija do umora in samomora. Preiskava je dosegla, da je Aliberta omamila s močnim vinom in ga ustrelil, potem je pa ustrelil še sebe. Ziffer ali Alibert je bil, kakor je pokazala preiskava angleške policije, poverjen že v začetku tekočega leta z operacijami v Londonu. Londonska policija ga je iskala v West Endu, kjer so bili zaslišani mnogi osumljeni. Že davno je bil znan popis obeh zdaj mrtvih zločincev in njune fotografije so bile med fotografijami trgovine z dekleti osumljenih zločincev. Alibertov popis se točno ujema s popisom neznanega moža, ki je ponujal pred borzo dela v londonskem East Endu 8000 Din nekemu brezposelnemu, če se poroči z neznano tukjo, ki bi bila rada dobila v Angliji domovinsko pravico. Te mahinacije so imele svoj izvor v Marianijevi centrali v Parizu. Gotovo bosta londonska in pariška policija spravili na dan nove podrobnosti o tej dobro organizirani zločinski tolpi.

Zamorci je mučila

V afriški angleški koloniji Kenya je bilo prvič v zgodovini te nasebline sklicano evropsko sodišče, da bi sodilo ženo bivšega majorja in farmarja Selwynova, ker je mučila zamorce. Zadeva se obravnava v El Doretu in s svojimi podrobnostmi spominja na romane iz časov suženjstva. Obtoženka je dala pet zamorcev iz plemena Suk, osumljenih, da so ukradli nekaj kravih ovčev, tako neusmiljeno pretepati, da so jih morali prepeljati v bolnico. Kjer je eden kmalu izdihnil. Nesrečneže so položili na tla, jih držali za roke in noge ter pretepli s kosom avtomobilske pnevmatike. Selwynova je pa stala pri njih in ukazovala tepsti jih

zlasti po stegnih. Ko so pretepli prve štiri, se je pnevmatika pretrgala, da so morali rabiti za petega debel jermen, s katerim je dobil 20 udarcev. Peti zamelec je v bolnici ranam podlezel.

Do krvi pretepane zamorce so privezali h kolu v skladišču. Naslednjega dne so jih izročili zamorskemu policaju in ko je zahteval za nje voz, je Selwyn njegovo zahtevo odbil, češ, da se v njegovem vozu pavijani ne bodo vozili. Zato so morali nesrečneži peš v bolnico v Kitale, oddaljeno 17 milj. Obtoženka se je zagovarjala, da je imela farma vedno sitnosti z zamorci, ki so kradi, kar jim je pršlo pod roke. Njen mož, ki je bil soočen, je ta čas umrl. Obravnava je bila preložena.

Gandhijeva zvezda ugaša

Njegovi nasprotniki pravijo, da je samo še asket med socijalnimi reformatorji

Svoj 65. rojstni dan doživlja Mahatma Gandhi v bridkem spoznanju, da njegova politična zvezda ugaša. Prvič v njegovi dolgi in žilavi borbi proti ogromni premoči angleške države se je njegov vpliv med domačini močno omajal in veliki reformator je v svojo bridkost doživel to, da so mu obrnili hrbet celo oni Indijci, ki so bili še pred pičlim letom njegovi najzagrizenejši privrženci. Oglasili so se mnogi Indijci, ki smatrajo njegovo aprilsko povelje, naj se ustavi kampanja odrekovanja pokorščine, za odkrito priznanje poraza, v katerem vidi konec njegove politične kariere. Ti Indijci izjavljajo, da je Gandhi že nehal biti vodilni politik in da je zdaj samo še asket med socijalnimi reformatorji.

In res je stopil Gandhi v zadnjih mesecih v ozadje borbe kongresa proti Angliji ter se zadovoljil z vlogo zaščitnika šestih milijonov nedotakljivih parijev. Treba je pa priznati, da je upravičena domneva, da ima Gandhi še vedno velik vpliv na večino svojih rojakov, ki mu navzlic mnogim neuspehom v zadnjih letih slepo zaupajo. Opozicija proti velikemu ljudskemu voditelju namreč še ni splošno razširjena, kakor se je prvi

hip zdelo. Omejuje se na razmeroma neznamno število privilegiranih razredov, ki se čutijo ogrožene z Gandhijevo borbo za zaščito parijev. Milijoni Indov pa vidijo v tem košenemu možu brez zob in z velikimi očali še vedno svetnika in proroka vsi poznalci indijskih razmer so prepričani, da bo vodil v primeru obnove borbe za neodvisnost in svobodo Indije razkropljene silne zopet Gandhi. Ljudstvo še vedno vidi v njem edinega moža, ki more rešiti Indijo.

Prvi znaki ugašajoče politične zvezde so se pojavili lani v novembru in decembru, ko je množica napadla Gandhija z njegovim spremstvom in ga začela obmetavati z gnili jajci. Ves čas njegovega potovanja po srednjih pokrajinah so se posluževali ortodoksni Indijci proti njemu enake taktike nenasilnega odpora, kakršno je Gandhi sam oznanjal proti angleški nadvladi. Morda mu je dalo to pobudo, da je 6. aprila presenetil svet s proglasom, da je prenehal s svojo kampanjo odrekovanja pokorščine, ki jo je vodil toliko let. Morda je pa tudi v tem tihel le taktičen korak. Istočasno se je baje domenil z voditelji vseindijskega kongresa o ustanovitvi nekakšne indijske avtonomistične stranke, ki naj bi si priborila zastopstvo v parlamentu. Ko je kmalu potem nekaj Indov iz višjih slojev obmetavalo njegov avto s kamenjem in ga povsem razbilo, je ostal Gandhi nepoškodovan, pač so pa bili ranjeni trije člani njegovega spremstva. Izkazalo se je, da je to osveta Indov za Gandhijevo borbo v korist parijev.

Da ima pa ljudstvo Gandhija še vedno rado, dokazuje njegovo potovanje po srednji Indiji letos v juniju. Spremljali so ga njegovi učenci, med njimi en ameriški filozof, en italijanski inženjer, en nemški novinar in več evropskih žensk. Mahatma je že priletel in neprestani postni niso ostali brez vpliva na njegovo telo. Čeprav se je nekoliko umaknil iz političnega življenja, ima med ljudstvom še vedno veliko moč in lahko se zgodi, da bo nekega dne presenetil tiste, ki vidijo v njem zlomljenega in razočaranega moža.

Lord Waterford

V sredo smo poročali o tragični smrti angleškega lorda Johna Charlesa Waterforda, zadnjega gospodarja gradu Waterford, ki so ga našli mrtvega v njegovi palači v Londonu. Vzroka njegove smrti ne morejo dognati. Na rodu Waterford je viselo že 400 let prokletstvo.

Leteči škof

Te dni se je vrnil z vizitacije svoje dieceze v Plymouth škof anglikanske cerkve dr. A. L. Fleming. Ni malenkost, če hoče ta cerkveni dosojanstvenik posetiti svoje vernike. Nima jih sicer mnogo, samo nekaj nad 10.000, vendar je pa po obsegu njegova dieceza največja na svetu. Njegovi verniki živijo namreč v arktičnih krajih, na ozemlju, ki meri nad dva in pol milijona kvadratnih milj. Flemingova dieceza obsega Aljasko, zemljo okrog Hudsonovega zaliva in polarne otoke. Seveda škof Fleming na svojih vizitacijah ne more potovati s kočijo. Vozí se s parniki, vlakom in avtomobili, najraje pa z letali. Zato mu pravijo leteči škof. Njegovi prijatelji pa v šali »nebeški sele«.

Pri zadnji vizitaciji, ki je trajala šest tednov, je prepotoval 15.000 milj. Najgloblji vtis je napravilo nanj srečanje z 80 let stari lovci, ki že 60 let ni zapustil Aljasko. Starec je pripovedoval, kako so morali belokožci pred 60 leti stanovati na Aljaski v utrjenih kolibah, da jih niso pobili divji Indijci plemena Loucheaux. Takrat so pošiljali lovci svoj plen na čolnih

znal. Sreča ga pastor in ga vpraša osorno: Ali poznate tretjo božjo zapoved, dragi moj? Ne, odgovori škotski muzikant, — toda to nič ne de. Kar zapiskate mi jo naprej, jo bom že kako udaril za vami.

Iz Kranja

Redno delo v tovarni Ika. Spor v tovarni pletenin »Ika« je končan na podlagi sporazuma med tovarno in delavstvom, ki obsega regulacijski načrt za meze in za gotovilo tovarne, da ne bo izvajala nikakih posledic. Pogajanja so se vlekle dolgo in je večkrat grozila nevarnost, da se sploh ne bodo mogla ugodno zaključiti. Za spor se je zlasti zanimalo sresko načelstvo po svojih organih kot urad, tako da so bila pogajanja v četrtek srečno zaključena. Glavna zasluga za sporazum je gre zastopniku Zveze industrijev g. dr. Golcu, ki je z velikim razumevanjem izgladil nasprotja in pomiril obe strani do končnega sporazuma.

Sokolski nastop. Jutri popold. ob pol 15. priredi Sokolsko društvo v Kranju na letnem telovadšču nastop članov, članic in ženskega naraščaja s točkami za akademijo ter deca s tekmarji, igrami, raznoterostmi in prostimi vajami. Sodeluje godba Kranjskega glasbenega društva. V primeru slabega vremena bo nastop pred Narodnim domom ali v njem.

OTVORITVENI KONCERT
priznane Hurdsove godbe
DREVI V KAVARNI
„STARA POŠTA“

Začetek jesenske sezone. Z otvoritvijo obrtne razstave se je začela v Kranju jesenska sezona. V kavarni Stara pošta bo drevi otvoritveni koncert priznanega Hurdsovega orkestra. Stalni koncerti bodo v torek, četrtek, soboto, nedelja, praznikih in dnevih pred prazniki. Na Stari pošti točijo tudi že portugalsko. Začenja pa se tudi vrsta cerkvenih sejnov. Jutri bo žegnanje v spodnjem delu mesta in se bo slavilo pri Jošturi, drugo nedeljo v mestu pri Starem Mayrju, za Martinovo nedeljo pa pripravila Stara pošta novo presenečenje. Tudi sicer se vse pripravlja na jesen in zimo. Trgovina čevljev Jadran je postavila v izložbi velikanski smučarski čevlji poleg drugih jesenskih vzorcev, ki so delo domačega delavca. Zlatar Rangus pa je za smučarje razstavil krasne pokalce; največ zanimanja vzbujajo pokal s smučarjem v skoku.

Nova cesta. V četrtek bo upravnica in tehniška kolavdacija preložene ceste med Besnico in Nemiljami.

Prebrisane ciganke. Večkrat se je že zgodilo, da so opeharile kakšnega lahkovrtnega ciganka s pretezo, da iščejo kratega botra ali botro za novorojenega otroka. Seveda zatrjujejo, da so bogate in da se bodo revanširale z zlatino in preprogami. Tako so potegnili ženo posestnika V. v Struzevem. Kazalo se denar, češ da niso siromašne in obetele, da bodo botro poplačale z zlatim prestonom in zlatimi ubani. Tako so izvabile od žene nekaj denarja, napravila je tudi nekaj oblike za cigane, v trgovini pa so vzeli na botrin račun kar za 300 Din blaga. Cigani, ki so doma iz Sremske Mitrovice, pa so potem pobegnili.

Najdena zlata ura. Pri hišni preiskavi v Strazišču so našli kranjski orožniki v omarji v omarji zavito zlato uro. Ugotovili so, da je ura last posestnika J. Erliha iz Struzevega, ki jo je izgubil 6. V. na poti od Sv. Jošta do doma.

Iz Kamnika

Gradbena dela. Zadnje deževje je nepopolno strugo Kamniške Bistrice visoko nad normalno in zaenkrat prekinilo dela pri popravilu jezca pod železnim mostom in tulinjski cesti. Vendar pa je delo že skoro gotovo in ne bo nobene posebne škode. Pri gradnji velikega jezca v Stahovici bodo kljub veliki vodi lahko nadaljevali z delom, prav tako pa tudi pri gradnji železobetonskega mosta pred »Korinom« v Stahovici. Most so pričeli graditi ta teden. Leseni most na Duplici, ki ga gradijo že mesec dni, bo zdaj kmalu gotov in bo že prihodnji mesec odprt za promet. V kratkem bodo tudi pričeli z delom pri regulaciji zloglasnega klanca Kavrana na cesti Kamnik-Motnik. Klanec bodo znižali in preložili cesto.

Lepša cesta na Zale. Občina se je lotila nevhvaležnega dela, da uredi in popravi cesto na Zale in se naprej proti Kalvariji in Klanecem. Cesta je precej strma in voda jo je ob velikih nalivih pogosto poškodovala, ker ni bilo na njej nobenih odtokov. Zdalej je ta zadeva zadovoljivo rešena: cesta ima na obeh straneh jarko za odtok vode, čistišče pa je posuto z drobnim materijalom in nekoliko dvignjeno. Dobro je regulirana tudi okolica ob vходу na pokopališče. Delo na cesti proti Kalvariji pa je v polnem teku. Cesto bodo razširili in posuli, da ne bo več v pokoro in spodblika voznikom. Dozdej je bila to res najslabša vozna cesta v bližnji kamniški okolici.

Kakor slavčki.

No, kako se pa razumeta tvoja sosed, novoporočenca?
— Živita kakor par slavčkov, samo narobe.
— Kako to?
— Pri slavčkih žvrgoli samec, pri mojih sosedih pa samica.

V šoli.

Učitelj: Zivalsko meso nam torej služi za hrano. Kaj pa storimo s kostmi?
— Pod mizo jih vržemo, — odgovori Mihec.

Zasliševanje.

— Zakaj ste zlezli ob dveh ponoči v tujo hišo?
— Ker sem mislil, da je to hiša, v kateri stanujem.
— Zakaj ste pa zbežali v klet, ko se je pojavila na stopnicah hišnica?
— Ker sem mislil, da je to moja žena.

Trebuh si razpara, pa ostane živ

Strašen prizor v mongolskem samostanu — Svečenik z razparanim trebuhom prorokuje ljudem bodočnost

Potujoča misijonarja Huc in Gabet pripovedujeta, kako si mongolski lama razpara trebuh. Mnogice romarjev so hitele skozi puščavo proti znamenitemu samostanu Raše-čimu v Mongoliji. Razumela sva to živahno vrvenje, ko sva zvedela, da hoče neki bokte-lama pokazati svojo moč. Hotel se je ubiti, toda tako, da bi ne umrl. Hotel si je razparati trebuh in vzeti iz njega drobovje, pri tem pa ostati živ in zdrav. Taki grozni prizori po mongolskih samostanih niso baš redki. Bokte ali sveti mož, ki hoče na ta način pokazati svojo moč, se pripravlja na to skrbno z dolгим postom in molitvijo. Z ljudmi ne občuje, med pripravami ne spregovori z nikomur niti besedice.

Določena dne hite velike množice romarjev na prostrano samostansko dvorišče, kjer stoji pred vhodom visok oder v obliki oltarja. Bokte stopi iz svojega zatišja počasi in dostojanstveno koraka med množico, ki ga navdušeno pozdravlja in slavi. Končno sede na oltar, potegne izza pasa dolg nož in si ga položi na kolena. Okrog njega stoji lame, ki po vrsti molijo in prepevajo. Čim dalje traja petje, tem večje je boktovo razburjenje. Trese se po vsem telesu, podobno je obsedenec. Lame se ne drže več takta, kriče vse vprek, prepevajo vedno hitreje in glasneje in končno se njihova molitev iz-

premeni v divje kričanje.

Tedaj vrže bokte naglo proč svoj pas, odgne si plašč in si s svetim nožem razpara po dolgem trebuh. Kri brizga na vse strani. V drugi ekstazi popadajo romarji na tla in začno izpraševati vsega okrvavljenege fanatika, kaj jih čaka v življenju. Bokte odgovarja na vsa vprašanja. Vse, kar pove, smatrajo ljudje za nezmisljivo, čisto resnico. Ko je slednjič njihova radovednost potolažena, začno lame znova resno prepevati in pobožno moliti. Bokte prestreže z desno dlanjo iz rane tekočo kri, pihne trikrat v njo in jo razkropi z velikim krikom. Potem se z isto roko pogladi po trebuhu in rana se zaceli, vendar je pa bokte po tem besnem činu zelo izčrpan. Zavije se zopet v plašč in po kratki molitvi je verska svečanost končana.

Romarji se razidejo, le nekateri najbolj goreči še ostanejo in molijo po boktovem odhodu pred okrvavljenim oltarjem. Vsi lame pa niso sposobni za tako junaštvo. Tisti, ki si razparajo trebuh, pripadajo nižjiemu svečeniškemu razredu. To so navadno preprosti menihi neoporečne preteklosti. Svečeniki višjih razredov z nevoljo odklanjajo take obrede. V njih vidijo hudičevsko delo, ki se ga mora vsak dober lama izogibati.

hoditi pogosto na svež zrak ter biti skromen v prehrani in uživanju.

Četrta zahteva za dober značaj je stalna gojitev lepih navad. Navada postane sčasoma naša druga natura. Peta zahteva je marljivost in potrpežljivost. Kdor ne dela in kdor nikoli ni ničesar izkusil, ne more imeti dobrega značaja. Z delom in potrpežljivostjo se lahko vsak človek utrdi v življenjski borbi, da bo znal trdno stati tam, kjer drugi omahujejo. Samozatajevanje je šesta zahteva dobrega značaja. Navadno poznamo svoje bližnje bolje, kakor sami sebe. Ko se učimo spoznavati sami sebe, moramo čisto priznati, da imamo iste napake, ki jih očitamo drugim. To je najboljša šola za človeka. Končno priporoča holandski pisatelj izoblikovanje načel, enotnega načela, po katerem si uredimo življenje in ki mu ostanemo vedno zvesti.

Ribolov.

Ribič, ki je ves dan lovil pa je ujel samo eno ribo:
— Rad bi vedel, kako so mogli naši predniki živet od ribolova.

Kako se oblikuje značaj

Holandski pisatelj J. M. v. S. Luiscius je objavil zanimivo razpravo o značaju in njegovih glavnih temeljih. Marsikoga bo zanimalo, kako se oblikuje človekov značaj. Poglejmo, kaj pravi omenjeni holandski pisatelj.

Najprej je potrebna človeku ljubezen do samostojnosti. Človek ne sme biti orodje drugega človeka. Pri oblikovanju dobrega značaja se je treba zavedati, da pri tem ni nobenega naključja, da je vsak človek svoje sreče kovač, da ti, ki dobro seje tudi dobro žanje in da mora končno vedno zmagati pravičnina stvar. Verovati moramo v moč človeške volje. Tretji važen činitelj pri oblikovanju značaja je potrebna energija in duševna sila, brez katere ni mogoče delo v zvezi z oblikovanjem ali zboljšanjem značaja. Mnogo duševne sile je treba za oblikovanje in ohranitev trdnih načel in njihovo uveljavljanje. Zato nam ni potreben samo zdrav duh, marveč tudi zdrav telo. Človek mora živet moralno,

Slovenska industrija in njeno delavstvo

Od uglednega gospodarskega strokovnjaka, ki zlasti dobro pozna industrijske razmere v Sloveniji in v ostali državi, smo prejeli naslednji članek:

Nedavno je priobčil g. Bogdan Krekić, šef Centralnega sekretariata delavskih zbornic v Beogradu, študijo »Radniška nadnica« kot prispevek k pripravi Zakona o minimalnih mezdah. Knjiga je pisana s hvale vredno stvarnostjo in z iskreno voljo, brani naše narodno gospodarstvo pred velikimi nevarnostmi, ki mu pretijo v sedanjih težkih letih. G. Krekić se prištevja k socialistom, pa je v prvi vrsti iskren Jugoslovian, ki mu je na arcu dobiti naroda in narodne države. V tem večji meri zaslija njegova pomembna študija pozornost vse naše javnosti. Pristopne organizacije službodajalcev in delavcev so prejele pozive, da se izjavijo k navedbam in predlogom knjige. Običajno je naredila njegova študija na uradnih mestih zlobok dojem in je povečala aktualnost problema zakonske določitve minimalnih delavskih mezd.

Nedvomno so delodajalci in delavci v prvi vrsti poklicani, da sodelujejo pri reševanju problema delavskih mezd in ostalih delovnih pogojev v naši industriji. Pri kozični ureditvi pa morajo vsakogar sodelovati še drugi javni činitelji, ker je vsa država v veliki meri zainteresirana na propevanju naše industrije in na višini življenjskega standarda našega delavstva.

Med vsemi deli države ima na teh vprašanjih največji interes dravska banovina, v katere gospodarstvo zavzema industrija posebno važno mesto. Nikoli ukrepi, ki bi mogli odločilno vplivati na usodo slovenske industrije, se ne smejo storiti proti naši volji, niti brez pristanka naših poklicnih činiteljev. Ako abstrahiramo od industrije trdega lesa v Hrvaški in Slavoniji ter od malega števila privilegiranih obratov inozemskih družtev na jugu kraljevine, preostane le manjša števila podjetij izven Slovenije, katerim se more priznati industrijski značaj. Ravno zato mora imeti naše mnenje merodajno važnost.

V istini gre v teh tridih časih za gospodarsko usodo naše banovine. Kreditno zadružništvo, na katero smo smeli biti ponosni in ki je bilo krepka opora slovenskemu kmetu, leži na tleh. Naši denarni zavodi, nakdaj tako močnega, čakajo zamaš pomoči. Naš denar odteka v centralne javne denarne zavode. Vse javne davštine se pri nas predpisujejo in izterjuje s posebno rigoroznostjo. Dežela, ki je po naravi revna in ki uspeva samo po izredni pridnosti in varnosti prebivalstva, na tem, da izkopravi. Ako propade pod težo nasprotij se naša industrija, ne bo več izhoda iz brezupne miserije. Zato naslavljamo na vso našo javnost apel, da se združi v obrambo našega gospodarskega življenja.

Položaj delavstva se je v dolgotrajni gospodarski krizi znatno poslabšal. V mnogih primerih so se delavske meзде znizale daleč pod možnost obstoja, vredne človeškega dostojanstva. Sprito velike pomirbe delavskih moči ob najhujšem plačilu so tudi delavske organizacije brez moči. Mnogi so se primeri, da delodajalci izkoriščajo brezmoč delavstva na način, ki vpije po strogih avnih ukrepih. Resnica pa je, da takih okoliščin ni, razen morda par redkih izjem v slovenski industriji ni bilo, in da je ravno naša industrija pripravljena sodelovati pri zatiranju teh nemogočih in nedopustnih pojavov.

Dejstvo je, da g. Krekić vse premalo pozna razmere v naši banovini. Oborožen s preizkušenim orožjem socialistične dialektike je šel v boj proti krutim zlorabam, ki se zagrešajo nad delavstvom, in se pa po trudu, da bi globlje prodrl v bitnost tega narodnega problema. On zahteva intervencijo državne avtoritete, pri tem pa je prežrli, da se mu nudi zavestnost industrije v Sloveniji, ki hoče v lastnem interesu braniti tudi življenjske potrebe industrijskega delavstva.

Nekateri primeri zlorabe delavstva, ki jih navaja g. Krekić, so tako žalostni, da zaslijo splošno pozornost in odgošenje. Med drugim navaja podatke o treh beograjskih tvornicah, v katerih znaša število uslužbencev z dnevno mezdo pod 8 Din po 56 %, nadalje navaja kričeji primer, da so v reki Drini delavci za 8 Din dnevne meзде po cel dan gazi po pasu v ledeno mrzli vodi, le vili hlode in jih vezali v eplove.

Krekić govori tudi o praksi, ki se je ustala v nekaterih vzhodnih banovinah in ki gre za to, da se delavcem ne izplačuje niti ne za zaslužene meзде. Po uradnem poročilu beograjske Delavske zbornice za prvih šest mesecev 1964 navaja pisec: »Rudnik »Marand«... dolguje svojim delavcem

3.220.572 Din na mezdah. Rudnik »Jerma« pri Pirotu dolguje delavcem 165.000 Din, rudnik »Ivanov« pri Zajčaru... 302.090, rudnik »Bare« 247.000, rudnik »Nemanja« pri Čupriji 57.520 Din itd. Ta pojav je toliko bolj žalosten, ker so ravno srbijanski rudniki več minulih let stalno napredovali, do čim so rudniki na severu naše države bili in so še stalno v hudi krizi«.

Tako Krekić. Greši se tudi drugod, in niti pri nas ni vse v redu. Toda taki pojavi, kakor so gori prikazani, so pri nas nepojmljivi in nemogoči že zato, ker bi ljudska nejevolja z enim mahom poskrbel za korenito remediuro. Če se tudi v naši bahovini najdejo posredni primeri preniknih mezdnih tarif, gre vsekakor za manjšo obrate, ki še nimajo industrijskega značaja in ki se največkrat bližajo podjetjem, osnovanim na takozvani hišni industriji. V naših industrijskih podjetjih, v polnem pomenu te besede, so tudi danes delavske meзде določene v višini, ki morda ne ustreza vsem upravičenim željam delavstva, ki pa lahko služi za vzgled delodajalcem v drugih delih države. Naša podjetja vzdržujejo višje meзде, ker se zavedajo svojih socialnih dolžnosti, in jih vzdržujejo navzlic socialnemu dumpingu, ki ga izvajajo sorodna podjetja v drugih banovinah s pomočjo sramotno nizkih mezd.

Naj samo primeroma navedemo nekatere številke, ki vzdržijo vsako kontrolo. Povprečni zaslužki vseh delavcev v mladoletnih rudnikih, vključno delavke in mladoltnice, so znašali leta 1933, na Sumi št. 47.13 Din. Po današnjem stanju znašajo mezdni zaslužki vseh delavcev naše največje tekstilne tvornice na Sumi delavci za moške povprečno 39.63 Din, za delavke in mladoltnice povprečno 36.24 Din. Kranjska industrijska družba, ki zaposluje 2300 delavcev, med njimi pa mnogo kvalificiranih, je šele pred nekaj meseci meзде povzela povprečno za 4 odst. in znašajo povprečni službeni prejemki vseh delavcev obojega spola, vključno vajence na Sumi delavci nekaj nad 60 Din. Morda se bo tudi g. Krekić zdelo, da so te številke napram podatkom njegove knjige naravnost razveseljevali. Zlastno bi bilo, če bi pod pritiskom neželane konkurence naša podjetja omagala.

Me se meseca avgusta 1933 je ugleden industrialec tekstilne stroke v Mariboru poročal svoji organizaciji: »Naše mnenje je, da je brezposelnost treba določiti v naši strki enotne meзде, kakor je to izvedeno v drugih državah. Ker neke tekstilne industrije plačujejo delavcem prenike meзде, je odpomno nujno potrebna. Do določitve enotnih mezd naj bi se določila najnižja meзда na 4 Din od ure, kajti izpod takega zaslužka je nemogoče življenje, vredno človeka. S tekstilnimi podjetji, ki plačujejo prenike meзде, ne bo moglo dolgo konkurirati. Dotim znašajo meзде pri tekstilni industriji, ki svoje delavce primerno plačuje, 20 odst. vrednosti izdelanega blaga, je moglo podjetjem, ki izkoriščajo današnja brezposelnost, znizati to režijsko postavko na polovico. Slednje se razume po sebi, da napravljajo tako nizke meзде iz najboljših delavcev komuniste«.

Po našem mnenju je največja težava v tem, da se bodo ureditvi meznega vprašanja protivili vplivni pridobitniki v južnih predelih naše države, dočim je jasno, da mora se sekira zastaviti tam, kjer so drevesa gnila. En razlog moramo še ovrsti, ki se večkrat čuje, da je namreč za delavca bolje zaslužiti nizko meздо nego, da se podjetje zatvori. Ta razlog ne drži. Ako podjetje ne more delavcem plačati poštno meзде, naj gre v druge roke, ki bodo bolj gospodarile.

Sprito sramotnega postopanja podjetij z delavstvom, kakor je prikazano v študiji g. Bogdana Krekića, je lahko razumeti iskreno sovražstvo proti industriji, ki se tako intenzivno oznanja v beograjski prestolnici. Po pravici se srbški narod zgraža. Njegovemu ogorčenju daje rade volje duška veliki beograjski dnevnik, ki je začel nečuvno kampanjo, toda proti — industriji v Sloveniji! Na ta način se naj najdejo žrtve, ki se ogorčenemu narodu položijo pred noge. Metoda te kampanje je prozorna. V interesu ozkega kroga spekulativnega trgovstva naj se upropasti prečanska in zlasti slovenska industrija. Kakor je čudno, moramo priti do spoznanja, da se taka tendenca podpira ponekod celo na mestih, kjer bi se ne smela. Neumljivo je tudi, kako morejo pisci člankov proti slovenski in hrvaški industriji operirati s podatki, očitno

nik pregledal — in tako — da boste razumeli... — Razumem, dobro razumem, — je dejal Ellery resno.

— Sicer pa, naročeno mi je bilo, naj bolnice ne nadlegujem, razen, če bi se zgodilo kaj nepričakovanega ali če bi se mi zdelo, da ni vse v redu.

— Da, to se razume. Še nekaj, gospodična. Ali ste opazili, na katero nogo je ta slepar šepal? Dejati ste, da je šepal.

— Zdelo se mi je, da šepa na levo nogo. Z vso težo je stopal na desno nogo, prav tako, kakor doktor Janney. Toda to se ve...

— Da, to se ve, da bi vsak, kdor bi se hotel izdati za doktorja Janneya, mislil na to, da je treba šepati. To je vse, gospodična. Stori, ste mi veliko uslugo. Zdaj pa lahko greste v operacijsko dvorano.

— Hvala, — je odgovorila tiho. Ozrla se je na doktorja Janneya, se nasmehnila Minchen in odšla v operacijsko dvorano.

Za hip je zavladala tišina, ko je Minchen počasi zaprl vrata za njo. Odkašljaj se je, oklevaj trenutek, potem je pa sedel v naslanjač, kjer je sedela prej strežnica. Ellery je stopil z nogo na drug stol, se naslonil s komolcem na koleno in se poigraval s ščipalnikom. Janney se je nervozno obračal, vzjel je cigareto iz doze in jo mečkal v bledih prstih. Kar je planil pokonci!

— Čuje, Queen! — je vzkliknil, — ta stvar gre že predač, ali ne? Saj

sami dobro veste, da me ni bilo tu. Bil je lahko katerikoli podlež, ki pozna mene in razmere v bolnici. Saj vsi vedo, da imam v bolnici skoraj ves čas na sebi zdravniško obleko.

— Da, človek bi res mislil, da se je izdal za vas drzen slepar, doktorje, je dejal Ellery mirno. — Toda kaj hočete storiti proti temu — ta dečko je bil vražje premeten.

— Tega mu ne odrekam. Pretental je tudi strežnico, ki že dolga leta dela z menoj. Morda je presleplil še druge ljudi v dvorani za narkotiziranje... Tako, Queen, kaj nameravate storiti z menoj?

Minchen se je nervozno zdrnil. Ellery se je zasmajal. — Kaj storim z vami? Moja stroka je prav za prav dialektika, doktorje. Sem Sokratov potomec. Jaz samo povprašujem. In tako vas hočem zdaj vprašati — in vem, da mi boste odgovorili po pravici — kje ste bili in kaj ste počeli v času, ko se je tu odigravala ta vražja komedija?

Janney se je vzravnil in ironično zavil nos. — Saj veste, kje sem bil. Slišali ste, kaj mi je prišel povedat Cobb. Videli ste me, kako sem odšel s Cobbom, ker me je čakal gost. Ah, to so prave otročarije.

Danes sem izredno radoveden, doktorje! Kako dolgo ste govorili z gostom in kje? To so nekatere podrobnosti, doktorje...

Janney je nejevoljno zamrmral. — K sreči sem pogledal na uro, ko sem

ukradenimi

Navzlic opremi s temi podatki, pa so taki napadi plehki in ne morejo preprečiti človeka, ki le malo pozna dejanske prilike. Čarinska zaštita je po pretežni večini prikrojena po željah in potrebah industrijskih panog, vdomečenih na jugu države. Ravno ista podjetja se vseskozi favorizirajo po centralnih denarnih ustanovah na način, ki včasih postavlja v čudno luč postopanje.

Nikjer ni davčna praksa tako stroga kakor pri nas. Zakaj se potem po beograjskih listih naši industriji očita očitna davčna zaštita, zakaj se samo pri njej iščejo prekomerni dobički in davčne utaje? Davčna oblast ima pač sama dovolj avtoritete, da ji ni treba podpre potem kampanje po novinah, kakršna gotovo ni koristna niti za ugled javne administracije. Še manj pa za kredit naših velikih gospodarskih podjetij.

Ali naj se nam, potem ko je izloženo naše kreditno zadružništvo, ko so naši denarni zavodi nehali poslovati, ko je naš izvoz lesa skoro onemogočen, porušijo še tovarniški dimniki in mogočne industrijske delavnice? Mar bo narodni državi v korist, če bi v naših krajih zavladala lakota in obup? Naši delegaciji v senatu in skupščini polegamo na srce, da skrbno pazi na stremljenja, ki očitno ogrožajo naše življenjske interese. Ne moremo dopustiti, da bi se nam vzele zadnje možnosti gospodarskega udejstvovanja. Tistim ljudem, ki zlonamerno napadajo našo industrijo, moramo odločno zaklicati: Roke proč!

Iz Maribora

V nedeljo obhod četveronožcev po mestu. Kakor doslej že dve leti, se bo tudi letos na prisočen način proslavil dan varstva živali. V ta namen bo priredilo mariborsko društvo za varstvo živali jutri poseben obhod četveronožnih živali po mestu. Spreved krene med 11. in 12. uro z Zrinjskega trga po Kopitarjevi ulici, Aleksandrovi cesti, Franciškanski in Tattenbachovi ulici na Glavni trg ter po državnem mostu na Kralja Petra trg in po isti poti nazaj na Zrinjskega trg, kjer bo razhoda. V primeru slabega vremena se obhod preloži na nedeljo 14. t. m. ob isti uri. Prijatelji živali in spremstvu četveronožcev prisočno vabiljeni!

Zepar na Glavnem trgu. Vsa užalostena je prihitela na policijo vničarka Marija Danuševa in prijavi, da je bila na Glavnem trgu okradena. Ko je stala dopoldne pri stojnici in tržila, ji je spreten žepar izmaknil denarnico, v kateri je bilo 50 Din gotovine. Policija zasleduje storilca.

Junakinja noža. V mariborsko bolnico so pripeljali 50-letno kočarico Rozo Pivčevico, ki je dobila vbodljaj med rebra. Ko sta se Pivčeva in neke delavka prepirali, je slednja segla po nož in sunila z njim Pivčevo med rebra ter jo hudo ranila. Tudi junakinja noža imamo!

Iz Celja

Dve važni zborovanji. V nedeljo 7. t. m. ob pol 10. bo v salonu hotela »Evrope« redni letni občni zbor Kluba koroliških Slovencev v Ljubljani, ob 10. pa bo v veliki dvorani Celjskega doma manifestacijsko zborovanje vojsnih invalidov za izboljšanje invalidskega zakona.

Umrlj so v celjski bolnici: v četrtek 45-letni poštni zvičnik Jože Citerer iz Nove vasi 46 pri Celju, ki je bil v četrtek dopoldne doma v samomorilnem namenu izpil večjo količino solne kisline, v petek pa 70-letna delavka Marija Regulova z Ostrožnega pri Celju, 10 mesecev stari sinček služkinje Ernst Pugmeister iz Nove cerkve in pol leta stari sinček kočarja Jože Sramel iz Dvora pri Šmarju. V četrtek je umrla v Novem Celju 82-letna zasebnica Marija Makovičeva iz Čreta 43 pri Celju, na hribu Sv. Jožefa 45 pri Celju pa je v petek umrl 24-letni artiljerijski podnadrednik Jože Anžner.

Širši odbor JNS za Celje-okolico bo imel v torek 9. t. m. ob 20. sejo v gostilni g. Permozerja v Gaberju. Ker je dnevi red važen, je potrebna polnoštevina udeležba.

Ciklus predavanj o položaju našega naroda l. 1914. in med svetovno vojno bo priredilo Ljudsko vseučilišče v Celju. V sredo 10. t. m. ob 20. bo predaval v risalnici dediške meščanske šole g. univ. prof. N. Ljud. Hauptman iz Zagreba o položaju Evrope l. 1914. V ponedeljek 15. t. m. ob 20. bo predaval g. N. Vekoslav Kuvček iz Maribora o političnem položaju Slovencev l. 1914., dne 6. in 7. novembra pa bo predaval g. N. Joca Jovanović, vseučiliški

profesor v Beogradu in bivši poslanik v Londonu, o Srbiji l. 1914.

Dve prvenstveni nogometni tekmi. V nedeljo 7. t. m. ob 14. se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« drugorazredna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Olimpijo, ob 15.30 pa na Glavni podzemni prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Svobodo iz Maribora. Predtekma rezerv SK Celja in SK Svobode odpade. Prvo tekmo bo sodil s. s. g. Reinprecht, drugo pa s. s. g. Ochs iz Celja.

Ostavko na mandat celjskega občinskega odbornika je podal šolski upravitelj v p. g. Joško Bizjak, ker se je preselil iz Celja v Ljubljano.

Oddaja del za regulacijo Savinje v odseku med Tremerjem in Grenadirjevo bervo v Polulah pri Celju bo 31. t. m. na sreskem načelstvu v Celju.

Za mestnega občinskega tajnika je imenovan g. Drago Znidarič, uradnik mestne občine celjske.

Filmanje Celja in okolice. Zagrebško filmsko podjetje »Svetlotone« namerava napraviti celo vrsto zvočnih filmskih posnetkov v Celju in okolici pod pogojem, da plača mestna občina polovico stroškov, t. j. 12.000 Din. Mestna občina se bo v zadevi še informirala, predno se bo odločila za pri-spevek.

Nočno lekarniško službo ima do vate-tega petka 12. t. m. lekarna »Pri Mariji po-magaj« na Glavnem trgu.

Odprte planinske kočje. Frischaufov dom na Okrešlju bo za silo oskrbovan še ves mesec oktober ob sobotah in nedeljah. S tem je omogočeno planincem in izletni-kom, da v pozni jeseni obiščejo ta divni kraj. Stalno so oskrbovane te-le postojanke: Piskernikovo zavetišče v Logarski do-lini, Mozirška kočja na Golteh, Koritzkega kočja na Smrekovcu, Celjska kočja nad Cel-jem. Zatvorjen je že Planinski dom v Logarski dolini in Kočbekov dom na Korošici. Planinci naj rečunajo s tem, da na Korošici ni mogoče najti prenočišča.

Iz Laškega

Zopet vlom v občinsko pisarno. V noči od četrta na petek so neznan storilci vlomili v pisarno občine Sv. Lenart nad Laškim. Odstranili so železni zepah in vdrlj v pisarno skozi vrata. Ker v pisarni ni železne blagajne, so bili prepričani, da je denar zaklonjen v pisalni mizi, iz katere so iztrgali predal ter ga odnesli pod bližnji kozolec, kjer so ga pobliže preiskali. Na srečo pa ni bilo v predalu razen nekaj kolekov in dveh hranilnih knjižic nobene gotovine. Tatovi so odnesli za Din 400 kolekov, dočim so hranilne knjižice pustili.

Opozarjamo na vinski trgatve, ki jo priredi tukajšnja prostovoljna gasilska četa v nedeljo 7. oktobra v gostilniških prostorih pri Igrišču.

Tukajšnji občinski odbor je imel v četrtek sejo, na kateri so bili odobreni za-ključni računi za leto 1933; izvoljeni so bili člani kmetijskega, tujekoprometnega in režijskega odbora ter disciplinskega sodišča za občinske nameščence. V domovinsko zvezo je bil sprejet rudniški nameščenec Franc Drvec z družino. Razpravljalo se je tudi o raznih predlogih vodovodnega ter gradbenega odseka. Seja je trajala od 16. do 19. ure.

Iz Ptuja

Trgovine v Ptuju bodo počeni s 1. t. m. do konca marca 1935 odprte od pol 8. ure do pol 13. ure in od pol 14. ure do 18. ure zvečer. Ob nedeljah so odprte od 8. do 10. ure dopoldne, ob praznikih pa so za-prte.

Sportna nedelja v Ptuj. V nedeljo je gostoval v Ptuj v prvenstveni tekmi SK Gradjanski iz Čakovca proti SK Ptuj. Tekma je končala z rezultatom 2:3 v korist Gradjanskega. Gradjanski, ki je razpolagal s fizično slabim moštvo, je pokazal le-po kombinatorno igrjo. Tudi SKP je igral lepo, samo da ima preveč oster start, ki presega včasih sportne finese. Vsekakor pa odgovarja rezultat poteku igre v korist Gradjanskemu.

Ptufjska bolnica ima trenutno zase-dene vse bolniške postelje. Zasedena je tudi izolirnica tako, da mora odklanjati nadalj-ne sprejemanje bolnikov, izvemši najnuj-nejše primere.

Negoda. 35-letna delavka Tašner Alojzija iz Trnovske vasi je pri vožnji gno-ja na svojo njivo padla z voza in je ne-sreča hotela, da si je zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v bolnico.

Arrestacija. Ptufjski orožniki so v gozdu pri Sv. Janžu na Dr. p. aretirali cigana Nikolica Milana, starega 36 let, doma iz Mačkova pri Čakovcu. Ker je imel precej kosmato vest, so ga eskortirali v Oplotnico.

Radioprogram

Nedelja, 7. oktobra.

7.30: Orkester balajal na ploščah. 7.45: Telovadba (Pustišek Ivko). 8.15: Poročila. 8.20: Orgelski koncert (Arnič Blaž). 8.55: Versko predavanje. 9.15: Prenos iz trnov-ske cerkve 9.45: Plošče. 10.00: Vpliv go-spodarske krize na pravni položaj delavca in nameščenca (dr. Bajčić). 10.20: Vesela reproduc. glasba: Klavirski koncert. 10.40: Radijski orkester, vmes vokalni koncert M. Rusa. 11.40: Mladinska ura (Mirko Kunčič). 12.00: Cas, Radijski orkester, 12.30: Fanfare jezdne odseka ljublj. So-kola povodom 25 letnice obstoja. 16.00: Desinfekcija kot obrambno sredstvo proti nalezljivim kužnim boleznim (dr. Hribar Leopold). 16.30: Radijski orkester, vmes operetne pesmi g. Jankota. 17.30: Recitaci-je: Iz svojih del (Janko Kač). 20.00: Ane-kcija Bosne in Hercegovine. 20.20: Vo-kalni koncert ge. Josipine Sivec, vmes Ra-dijski orkester. 21.30: Citraški tercet »Ves-na«. 22.00: Cas, jedilni list, poročila, pro-gram za ponedeljek. 22.15: Plošče.

Ponedeljek, 8. oktobra.

12.15: Slavni tenoristi pojo na ploščah. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, melodije iz raz-nih dežel (plošče). 13.40: Predavanje Na-rodne Odrbane. 18.00: Sramel kvartet na ploščah. 18.30: Bukaresti, vzhodni Pariz (Zdenko Alijančić). 18.50: Radijski or-kester. 19.30: Davorin Trstenjak in dr. J. E. Krek. 19.50: Cas, jedilni list, program za torek. 20.00: Prenos opere iz Zagreba. V odmoru: Cas in poročila.

Torek, 9. oktobra.

11.00: Soliska ura: Potovanje s kolesom iz Ljubljane do Plitviških jezer (Jagodic Vojo). 12.15: Orkester eiter in mandolin na ploščah. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, slo-vanski skladatelji na ploščah. 13.40: Pre-davanje Narodne Odrbane. 18.00: Zabavni feljtoni (Niko Pirnat). 18.20: Radijski orkester. 19.00: Otroška ura (ga. Gabriel-čičeva). 19.20: Kaj cvetke sanjajo (plošče za otroke). 19.50: Cas, jedilni list, program za sredo. 20.00: O narodnem delu v severni Dalmaciji in Savo Bjelanović. 20.20: Slovenski vokalni kvintet, vmes Radijski orkester in čas, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 10. oktobra.

12.15: Operetne pesmi na ploščah. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, Vesele pesmi (plošče). 13.40: Predavanje Narodne Odrbane. 18.00: Komorna glasba, plošče. 18.40: Pogovor s poslušalci. 19.10: Ob stoletnici združenja trgovcev v Lj. (R. Dostal). 19.20: Plošče. 19.30: Naše selo. 19.50: Cas, jedilni list, program za četrtek. 20.00: Prenos koncer-ta z Dunaja: Wagnerjeve skladbe. V od-moru: Cas in poročila. 22.10: Lahka glasba (R. o.).

Četrtek, 11. oktobra.

12.15: Polka je ukazana (polke in val-čki na ploščah). 12.50: Poročila. 13.00: Cas, Vesele pesmi na ploščah. 13.40: Predavanje Narodne Odrbane. 18.00: Literarna ura: Ideja demokracije in književnosti (prof. France Vodnik). 18.20: Radijski orkester. 18.50: Plošče po željah. 19.30: Balkanski pakt. 19.50: Cas, jedilni list, program za petek. 20.00: Prenos iz Beograda. 22.00: Cas, poročila, lahka glasba (plošče).

Petek, 12. oktobra.

11.00: Soliska ura: »Vražji svake« — lut-kovna igra, izvaja Sokol Ljubljana. 12.15: Zvoki iz Amerike (plošče). 12.50: Poročila. 12.00: Cas, instrum. solistične točke na ploščah. 13.40: Predavanje Narodne Odr-bane. 18.00: Odlomki iz Črne gore (Vla-dimir Regally). 18.20: Radijski orkester. 19.00: Jovan Cvijić. 19.20: Pa se zavrtimo (plesna glasba). 19.50: Cas, jedilni list, pro-gram za soboto. 20.00: Schumannove duete pojeta gđ. Korenčanova in g. Brandstät-ter. 20.45: Radijski orkester, vmes čas in poročila.

Sobota, 13. oktobra.

12.15: Nekaj za nas, nekaj za vas (pe-ster reproduc. konc.). 12.50: Poročila. 13.00: Cas, nekaj za nas, nekaj za vas (plošče). 13.40: Predavanje Narodne odrbane. 18.00: Radijski orkester. 18.30: Zgodovina slo-venske glasbe (Zorko Prelovec). 18.50: Ra-dijski orkester. 19.30: Moderna jugoslav. književnost. 19.50: Cas, jedilni list, pro-gram za nedeljo. 20.00: Znanstvi politični pregled (dr. Jug). 20.20: Tamburaški or-kester. 21.30: Radijski orkester, vmes čas in poročila.

Izpred sodišča.

Sodnik: Obsojeni ste na izgubo dr-zjavljanskih pravic. Obsojenec: Torej ne bom več davko-plačevalec?

Dober mož.

— Moja žena mi za svoj god vedno vnaprej pove, kaj si želi.

— No, kakšne želje pa ima?

— Že deset let si želi avtomobil.

Skrivnost belega čevlja

Strežnica je naglo vstala, stopila h kirurgu in mu položila roko na ramo. — Doktorje, prosim vas, nisem vas ho-tela žaliti. Gotovo niste bili vi, gospod Queen bo razumel, da...

— Dobro, dobro, pustimo to, — se je zamejal Ellery. Sedite, prosim, gos-pod. In vi tudi, gospodična.

Sedla sta. — Ali se vam ni zdelo nič čudno, izredno, v času, ko je bil ta — no, recimo zaenkrat slepar — torej ta slepar v predsobi?

— Takrat ne. Seveda, sedaj se mi zdi čudno, da ni črhnil niti besedice, da si je umival roke in sploh vse, zdaj vidim, da je bilo vse čudno.

— Kaj se je zgodilo, ko je slepar odšel?

— Nič. Mislila sem si, da je zdrav-nik samo pregledal bolnico, da bi se prepričal, da je vse v redu. In tako sem sedla in čakala. Ničve več ni pri-šel in nič se ni zgodilo, dokler niso pri-šli po bolnico in jo odpeljali. Potem sem odšla za njimi.

— In ves ta čas niste pogledali, kaj je z gospo Doornovo?

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znakah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

STANOVANJA

DVOČLANSKA DRUŽINA išče primerno stanovanje v mestu. — Ponudbe s ceno pod »Letos 3033« na upravo »Slov. Naroda«.

PRAZNO SOBO iščeta starejša zakonca brez otrok; gresta tudi za hišnika. — Dopise pod »št. 125/3033« na upravo »Slov. Naroda«.

VELIKA PRAZNA SOBA za pisarno se išče. Poseben vhod. Center mesta. Pritlično ali I. nadstropje. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »U. T. J. 3031«.

Sostanovalec dijaka sprejmem na dobro domačo hrano. Soba krasna zračna. Poizve se na Vodnikovi cesti 12-1. pri stari šišenski cerkvi. 2993

Če oddajate ali iščete stanovanje oglašujte v »Slovenskem Narodu« — Beseda 0,50 para. Holandske čebulice hijacint, tulipanov, krokusov in zvončkov nudi SEVER & Komp. Ljubljana. 2990

PRODAJI

SADIKE BRSLJINA in grme ribeza poceni prodam. — Glince, Cesta IX, št. 6 (posestnik). 3021

STARO POHISTVO omare, predalno omaro, divan, kuhinjsko kredenco, umivalnik 1.14 m širok z marmornato ploščo, lep, posteljo, ogledalo, mizo, deske, lestenec za elektr. in petrolejko, krasen — po zelo nizki ceni prodam. — Tyrševa cesta št. 34, dvorišče (pri mostiču). 3029

KUPUJEM IN PRODAJAM staro pohištvo (vsakovrstno), omare, postelje, modroce itd. ter vse druge starine. — Golob Marija, Gallusovo nabrežje št. 29. (Plačam takoj!) 3028

ZIMSKA JABOLKA Ia štajerska iz konjiškega, slovenjgraškega in mariborskega sreza, strogo sortirana po debelosti in sortah, skrbno pakovana v zabojih, netto prodaja (brez zabojja), sorte: ananas reneta, beffer, ribstonovec, harbertova reneta, zlata parmena, voščenska, baumanova reneta, kanadka, mošangar, bobovec itd. vedno v zalogi po zmernih in stalnih cenah. — Stalna razstava sadja, ogled vsakomur prost med uradnimi urami. — Kmetijska družba v Ljubljani, Novi trg 3. 3024

V NEDELJO VSI NA OTVORITEV PLESA v restavraciji »FRANKOPANSKI DVOR«, ŠIŠKA Vsako nedeljo zabava — ples. — Izborna vina in okusna jedila. — Domače kolone. — Godba jazz-band. Vabi in se priporoča UKMAR.

Raznašalca (-ko)

za raznašanje lista po Zgornji Šiški in Dravljah — sprejme takoj upravo »Slovenskega Naroda«. — Prednost imajo kolesarji.

KURJE PERJE

NEČOHANO KILOGRAM PO DIN 4.— IZ SKLADIŠČA MARIBOR RAZPOŠILJA PO POVZETJU

Viljem Abt, Eksport, Maribor
Najmanjši odjem 15 kg

Pred nakupom si ogledajte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Centiki franko!

PLISE za volane v različnih gabah. SPECIELNI ENTEL obelk, volan, šalov I. t. d. AZURIRANJE, entel vozčkov in čipk. PREDITKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves, perila.

Hitro, fino in poceni izvrši
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

OBTETNI LIST za izdelovanje kemičnih preparatov odstopimo. — Kršnjavi, Škričeva 27, Zagreb.

SADNO DREVJE ZA JESENSKO SADITEV Visokodebelnate jablane, hrške mostnice, češnje, črešnje, višnje, orehi, pritlikavci, cepljeni na šibkorastočih podlagah, marelice, breskve, ribez in kosmulje, z garancijo pristnosti sort, najprikladnejše za razne sadne lege, po normalnem sortimentu za Dravsko banovino, v zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 3. — Cene znižane; zahtevajte cenik! 3025

PUMPARCE modne niače, najboljši nakup. **A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14.** 6/T

SPALNICE moderne, iz orehove korenine, pleskane, in kuhinjske opreme ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica št. 34. 54/T

ZAVESE vam najlepše napravi po izbiri blaga specijalni oddelek za zaveso — RUD. SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2. — Kdor kupi blago pri meni, mu jih izgotovim brezplačno! 36/T

OTROŠKI VOZIKI 3 novi modeli, 3 novi patenti, precizno delo, lepa oblika, cene nizke. Izumitelj F. Batjel. — »TRIBUNA«, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Zelo poceni prodam več novih vozčkov prejšnjih modelov. 2936

PRODAM AVTO zadet na gasilski tomboli. — Poizve se pri lastnici Jošt, Naklo.

RAZNO

ALI ŽE VESTE, da se dobe v restavraciji »PRI KATROCI« v Rožni dolini vsak petek, soboto in nedeljo prvovrstne domače krvavice in pečenice. Vina štajerska in doljenjska. 3032

Elegantne obleke po meri in vsa druga krojaška dela izdela solidno, po zmernih cenah krojaštvo

J. JELOVŠEK, LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8/1 (poleg kina Matice)

DANES IN JUTRI VSI H KALINU NA GLINCE, kjer bodo domače krvavice in pečenice — mošt in drugo vinice. — Koncert. 3034

KROJNA KNJIGA Krojači, šivilje in one osaj. dame, ki si delajo oblačila doma, učitelji in učiteljice obrtno-nadaljevalnih šol!

Izšla je krojna knjiga za damske obleke in perilo v slovenskem in arbohrvatskem jeziku. Ima 156 strani, preko 100 slik, najrazličnejše kroje in dve konfekcijski tabeli. — Zahtevajte prospekt! — Naroča se: Knaflj Alojzij, krojni učitelj, Ljubljana, Križevniška ulica 2. 3032

POZOR DAME IN GOSPODJE Ze od 50.— Din naprej naredimo krasno trajno ondulacijo. Britje Din 3.—, striženje Din 5.—; dižaki samo Din 4.—. — Postrežba prvovrstna; prepričajte se! — Salon Jurman, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18 (pri sodnihi) 3013

DOPISOVANJE

DOPISOVATI ZELIM z gospodom srednjih let, idealistom, ljubiteljem narave. Iščem prijatelja, ki bo moj resničen prijatelj. — Dopise na upravo »Slov. Naroda« pod šifro: »Gmotna stran izvzeta 3020«.

NEPREMIČNINE

DVOSTANOVANJSKO HIŠO lepo, blizu trnovske cerkve z balkonom, zelenjavnim vrtom, elektriko in vodovodom — prodam. — Ponudbe prostim na upravo »Slov. Naroda« pod »Ljubljana 3019«.

POSESTVO z gostilno in mesarijo prodam. — Smelič, Dobrnič.

PRODAJA Dne 8. oktobra ob 10. uri se vrši pri okr. sodišču v Mariboru soba 11, prodaja hiše št. 34 (Lehačič), Košaki pri Mariboru.

Trgovino dobrodošlo vzamem v najem. Obsežne ponudbe je poslati na Jurčičan Prevalje.

POSESTVO PRI ZAGREBU damo v zakup. — Ponudbe: Depozitna banka d. d., Zagreb, Tomašičeva ul. 10.

POUK

FRANČIŠKA IN NEMŠČINA Strokovna učiteljica jezikov sprejme še nekaj učencev (odrasle in otroke) v privatni pouk. — Wolfova ulica 10, drugo stopnišče, II. nadstropje. 3027

KUPIM

Motorno kolo v zelo dobrem stanju kupim proti takojšnjemu plačilu. Jurčičan, Prevalje.

BANČNE VLOGE kupuje in prodaja Praznik, Zagreb, Varšavska 6.

ZELEZNO BLAGAJNO kupim. — Ponudbe: Ternik, Marenberg.

SLUŽBE

SPREJMEM ZOBOTEHNIŠKEGA PRAKTIKANTA ki mora imeti 4 razrede srednjih šol. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3018

POTNIKA

špirituoze branže, prvovrstno rutinirano silo, ki dobro uvede in pozna Gorski Kotar, Primorje, Dalmacijo in Črno goro, išče s provizijo dolgoletna remonirana tovarna likerja Fiksna plača ni izključena. Samo reflektanti, ki so v tej stroki že delali, naj pošljejo svoje ponudbe na upravo Sloven. Naroda pod »Stručna sila«. 2939

+

Zalostnega srca naznanjamo sorodnikom in prijateljem, da je naša srčnoljubljena mama in stara mama, gospa

FRANČIŠKA HOČEVAR, roj. Peterlin

danes ob 14. uri zvečer po daljši mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v starosti 73 let, mirno zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo, dne 7. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, štepanja vas št. 53, na pokopališče k Božjemu grobu.

Štepanja vas, dne 5. oktobra 1934.

ZALUJOČI OSTALI

OTOMANE MODROCE od Din 450.— naprej od Din 200.— naprej
PREDELAVA Din 30.—

SE PRIPOROČA
KAROL SITAR, tapetnik LJUBLJANA, Wolfova ul. 12, dvorišče

V GOSTILNI
„PRI FAJMOŠTRU“
VSAKO SOBOTO IN NEDELJO
DOMAČE KRVAVICE, PEČENICE, SLADEK MOŠT IN PORTUGALKA

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus - sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus - sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih nepremočljivo sukno izdelujemo na patentu št. 7644-31.

PROSIMO PAZITE!

Samo s patentnim zaščitnim znakom naznačeni Hubertusi so pravi

TIVAR HUBERTUSI

iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR OBLEKE

GLASBA

Klavirji!

Pianini na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hözl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta št. 7. Kostanj

»MUZIKA«

prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine tudi preigrane ter popravlja in uglašuje strokovnjaško najceneje. — Knafljeva ulica 4.

POSOJILA

AKO ZELITE POSOJILO, pišite na upravo »Slov. Naroda« pod »Denar 3026«. — Sprejmemo tudi zastopnike!

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v **LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska 4. 6**

OTOMANE OD DIN 500.— modroci od Din 220.—, predelovanje modrocev Din 35.—, **EGON ZAKRAJSEK, tapetništvo, LJUBLJANA, Selenburgova ulica 4.** 2979

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

Narodna tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA

ZA CENJ. NAROČBE

»PROKLETSTVO LJUBEZNI« pretresljivi roman v dveh delih imamo na zalogi še nekaj vezanih izvodov po znižani ceni 40 Din. Naroča se pri upravi »Slov. Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5. Z naročilom je poslati znesek.

Vknjižbo

od 32.000 Din na prvem mestu vknjiženo na veleposredstvu in gostilni pri Rogaški Slatini prodam s 30 odst. popustom. Hajnšek, Pristava pri Mestini. 2979

PRAZNO SOBO

doriščno, z elektriko in pečjo, išče stalen gospod. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »De be 2939«.

NAROČAJTE SLOVENSKI NAROD
MESEČNA NAROČNINA
DIN 12.—